

FINANS- INSPEKTIONEN

FINANSINSPEKTIONENS FÖRFATTNINGSSAMLING

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag;

FFFS 1997:27

beslutade den 18 december 1997.

Med stöd av

3-5 §§ och 7-9 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag samt

19 a § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.

meddelar Finansinspektionen följande föreskrifter och allmänna råd.¹

De allmänna råden lämnas i anslutning till de paragrafindelade föreskrifterna och föregås av rubriken *Allmänna råd*.

Föreskrifterna har följande indelning:

1 kap. INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	4
2 kap. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM ÅRSREDOVISNINGEN	5
Affärsdagsredovisning.....	5
Nettoredovisning	5
Repor och andra återköpstransaktioner	7
Värdepapperslån.....	8
Blankning	8
Övertagna försäkringsbestånd	9
Byte av redovisningsprincip	9
Redovisning av leasingavtal.....	9
3 kap. BALANSRÄKNING OCH RESULTATRÄKNING	10
Balansräkningen	10
Omföringar till och från vissa fonder	10
Resultaträkningen.....	10
Redovisning av kapitalavkastning.....	11
Funktionsindelning av driftskostnader	12
4 kap. VÄRDERINGSREGLER	14
Immateriella tillgångar	14
Värdering av derivatinstrument.....	14
Periodisering av ränta.....	14
Bestämning av verkligt värde för tillgångar och skulder.....	17
Verkligt värde på byggnader och mark	18
Säkringsredovisning.....	19
Anskaffningskostnader.....	22
Försäkringstekniska avsättningar	23

¹ Jfr rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd årsredovisning för försäkringsföretag (försäkringsredovisningsdirektivet; FRD).

<i>Livförsäkring</i>	23
<i>Skadeförsäkring</i>	23
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring	23
Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring	26
Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare	26
Pensionsåtaganden	26
Säkerhetsreserv	26
5 kap. TILLÄGGSUPPLYSNINGAR	28
BALANSRÄKNINGEN	28
Byggnader och mark	28
Undantag från upplysningsplikt avseende byggnader och mark	29
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag respektive intresseföretag	30
Undantag från upplysningsplikt avseende vissa placeringstillgångar	30
Aktier och andelar	30
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	31
Upplysningar om värdepapper	31
Övriga lån	31
Derivatinstrument	31
Fordringar avseende direkt försäkring	34
Förutbetalda anskaffningskostnader	35
Fond för orealiserade vinster	35
Obeskattade reserver	35
Efterställda skulder	35
Återbäringsmedel	36
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och återförsäkrarens andel därav	36
Livförsäkringsavsättning	37
Pensionsförpliktelser	37
Skulder avseende direkt försäkring	38
Poster inom linjen	38
RESULTATRÄKNINGEN	38
Premieinkomst	38
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	38
Försäkringsersättningar	38
Driftskostnader	39
Kapitalavkastning, intäkter och kostnader	40
Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	41
Känslighetsanalyser m.m.	41
Försäkringsrisker	41
Utländsk valuta	41
Ränterisk	42
Kreditrisk	42
Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper	42
Föreskriftsenlighet	43
Undantag från upplysningsplikt	43
6 kap. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE OCH RESULTATANALYS	44
Femårsöversikt	44
Resultatanalys	46
7 kap. KONCERNREDOVISNING	47
Undantag från koncernredovisning vid hinder för inflytande	47
Undantag från koncernredovisning vid tillfälliga innehav	47
Dotterföretag som ej konsolideras	48
8 kap. DELÅRSRAPPORT	49
IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	52

SÄNDLISTA	53
BILAGA 1: BALANSRÄKNINGENS UPPSTÄLLNINGSFORM.....	54
BILAGA 2: RESULTATRÄKNINGENS UPPSTÄLLNINGSFORM	57
BILAGA 3: BALANSRÄKNINGENS POSTER	60
<i>Tillgångar</i>	60
<i>Eget kapital, avsättningar och skulder</i>	64
<i>Poster inom linjen</i>	70
BILAGA 4: RESULTATRÄKNINGENS POSTER.....	72
BILAGA 5: RESULTATANALYSENS UPPSTÄLLNINGSFORM OCH INNEHÅLL.....	83

1 kap. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Dessa föreskrifter är tillämpliga på försäkringsföretag vid upprättandet av årsredovisning, koncernredovisning, delårsrapport och årsbokslut. Med försäkringsföretag avses sådana försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsföretag som omfattas av försäkringsrörelselagen (1982:713), med undantag för mindre lokala bolag för husdjursförsäkring (s.k. sockenhusdjursbolag).

Bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. är tillämpliga även på sådana finansiella holdingföretag som skall tillämpa bestämmelserna om koncernredovisning i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Bestämmelserna i 1-4 kap. gäller även för filialer till utländska försäkringsföretag vid upprättande av årsbokslut enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer jämförd med 11 och 11 b §§ bokföringslagen (1976:125). Bestämmelserna i 1-4 och 6 kap. gäller dessutom för filialer till utländska försäkringsföretag med hemvist i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) vid upprättandet av årsredovisning enligt 14 § lagen (1992:160) om utländska filialer jämförd med ÅRFL.

Allmänna råd

Av 1 kap. 1 § andra stycket ÅRFL framgår vilka finansiella holdingföretag som skall tillämpa redovisningsreglerna för försäkringsföretag i sin koncernredovisning.

Enligt 11 § lagen om utländska filialer (filiallagen) skall en utländsk filial ha egen bokföring. Av 12 § fialiallagen framgår bl.a. att filialens räkenskaper skall granskas av en auktoriserad revisor eller godkänd revisor. I 13 § fialiallagen anges att en filial till företag med hemvist utanför EES skall inge filialens årsredovisning till registreringsmyndigheten. Av 14 § fialiallagen framgår att filialer till företag med hemvist inom EES inte behöver upprätta och inge årsredovisning. Skyldighet att upprätta årsbokslut gäller däremot såväl för filialer till utländska företag med hemvist inom EES som utom EES.

2 § Finansinspektionen kan medge undantag från dessa föreskrifter om särskilda skäl föreligger.

2 kap. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM ÅRSREDOVISNINGEN

Affärsdagsredovisning

1 § Bestämmelserna i 2 och 3 §§ gäller för redovisning av transaktioner på penning- och obligationsmarknaden, aktiemarknaden, råvarumarknaden samt valutamarknaden.

Allmänna råd

Inlåning och utlåning samt s.k. äkta repor (jfr 5 §) omfattas inte av reglerna om affärsdagsredovisning.

2 § Transaktioner som avses i 1 § skall redovisas per den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergår mellan parterna, d.v.s. normalt dagen för avtalet (affärsdagsredovisning).

Skulle i något fall avtalet om transaktionen inte vara bestämmande för övergången av de väsentliga riskerna och rättigheterna skall affärsdagsredovisning inte tillämpas.

3 § Redovisning enligt 2 § skall tillämpas för avista-, options-, termins- och swapavtal.

Med avistaavtal avses här avtal med leverans inom:

på penning- och obligationsmarknaden	tre bankdagar,
på aktiemarknaden	tre bankdagar,
på råvarumarknaden	två bankdagar,
på valutamarknaden	två bankdagar.

Övriga avtal utgör options-, termins- eller swapavtal.

För transaktioner på erkända och reglerade utländska marknader skall, vid bestämning av vad som är avistaavtal, i stället för vad som sägs i andra stycket tillämpas de tidsfrister inom vilka leverans på dessa marknader normalt sker.

Allmänna råd

Redovisning enligt 2 § innebär för avistaavtal att den tillgång eller skuld avtalet avser redovisas i balansräkningen per den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

För options-, termins- eller swapavtal innebär 2 § att verkliga värdet på sådana avtal behandlas enligt gällande värderingsregler i bokslut från och med affärsdagen.

Nettoredovisning

4 § Av 2 kap. 2 § ÅRFL följer att tillgångar och avsättningar eller skulder som huvudregel skall redovisas brutto, tillgångar för sig och avsättningar eller skulder för sig.

Nettoredovisning av fordringar och skulder får ske, med undantag för belopp upptagna under posterna C.IV och HH, under förutsättning att

1. det finns en sakrättslig rätt att kvitta förpliktelseerna och
2. det finns en avsikt att avveckla förpliktelseerna netto eller att avveckla dem samtidigt.

Nettoredovisning får även ske av fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder avseende avtal som avvecklas genom betalning mot leverans i en clearingverksamhet enligt 1 kap. 4 § 4 lagen (1992:543) om börs och clearingverksamhet.

Vid redovisning enligt 2 § för avistatransaktioner på valutamarknaden behöver det i andra stycket 2 angivna villkoret ej tillämpas.

Allmänna råd

Kravet på att en sakrättslig rätt till kvittning skall föreligga innebär att nettoredovisning normalt inte kommer i fråga då försäkringsföretaget för olika finansiella tillgångar och skulder har mer än en motpart. En sakrättslig rätt att kvitta förpliktelser kan följa t.ex. av de regler om avräkning som finns i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Derivatinstrument avräknas och redovisas netto om det sakrättsligt finns en rätt att kvitta förpliktelserna och företaget har en avsikt att antingen avveckla förpliktelserna netto eller att avveckla dem samtidigt.

Derivatinstrument med positiva värden redovisas som placeringstillgång under Derivat (C.III 6a) och negativa värden som skuld under Derivat (II.IVa).

Förbudet mot nettoavräkning av derivatinstrument vid presentationen i balansräkningen hindrar inte att derivatinstrument värderas kopplat med en annan post om de allmänna råden om säkringsredovisning tillämpas.

Enligt paragrafens tredje stycke får i vissa fall även fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder nettoredovisas. Med fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder kan i detta sammanhang förstås även värdet av derivatavtal under förutsättning att avveckling sker genom i stycket angiven clearingverksamhet. Således kan avtal med OM eller utländska verksamheter av motsvarande slag redovisas netto i balansräkningen.

Regeln i tredje stycket är även tillämplig på fondlikvidfordringar och fondlikvidskulder som avvecklas genom VPC eller utländska verksamheter av motsvarande slag, oavsett motpart.

Nettning mellan olika clearingverksamheter medges inte.

Av 2 kap. 2 § ÅRFL (jfr 2 kap. 4 § andra stycket ÅRL) följer att bruttobeloppen skall redovisas i not.

I not avseende derivatavtal enligt 5 kap. 13 § bör avtalen redovisas brutto utan nettning.

Repor och andra återköpstransaktioner

5 §² Med en *återköpstransaktion* avses ett avtal genom vilket överenskommits om dels försäljning av tillgångar såsom växlar, fordringar eller överlåtbara värdepapper, dels ett efterföljande återköp av motsvarande tillgångar till ett bestämt pris. Med *överförande part* avses den i avistaledet säljande parten i en återköpstransaktion. Med *mottagande part* avses den i avistaledet köpande parten i en återköpstransaktion.

Om den mottagande parten förbinder sig att sälja tillgångarna åter på en dag som har bestämts eller skall bestämmas av den överförande parten, är transaktionen en *äкта återköpstransaktion*. Tillgångarna skall då fortsatt redovisas i den överförande partens balansräkning och erhållen köpeskilling redovisas som skuld under posten Övriga skulder (II.V). Den mottagande parten skall inte redovisa tillgångarna i sin balansräkning. Erlagd köpeskilling skall redovisas som en fordran på den överförande parten och upptas under Övriga finansiella placeringstillgångar (C.III 7).

Har emellertid den mottagande parten en rätt, men ej skyldighet, att återlämna tillgångarna till ett i förväg fastställt pris, är transaktionen en försäljning med option att sälja tillgångarna åter (*oäkta återköpstransaktion*). Den överförande parten skall då inte redovisa tillgångarna i sin balansräkning; dessa skall redovisas i den mottagande partens balansräkning.

En återköpstransaktion som enligt tredje stycket är oäkta skall ändå redovisas som en äkta återköpstransaktion, om det är uppenbart att optionen att återlämna tillgångarna kommer att utnyttjas.

Valutaterminstransaktioner, optionsinstrument, transaktioner som omfattar emission av skuldebrev med förbindelse att före förfallodagen återköpa hela emissionen eller delar av denna samt andra liknande transaktioner skall inte anses som återköpstransaktioner i denna paragrafs mening.

Överförande part skall vid äkta återköpstransaktioner ange överförda tillgångar under "Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättning redovisade förpliktelser" (poster inom linjen, post I).

² BRD art.12

Överförande part skall vid oäkta återköpstransaktioner ange det lösenpris som överenskommits för ett eventuellt återköp under Åtaganden (Poster inom linjen, post IV).

Allmänna råd

I paragrafens femte stycke görs en avgränsning för att skilja återköpstransaktioner från vissa andra slag av finansiella avtal. Om däremot de angivna tillgångarna själva omfattas av återköpsavtal gäller reglerna i paragrafen även för ett sådant återköpsavtal.

Värdepapperslån

6 § Värdepapper som lånats ut skall även därefter redovisas som värdepapper i balansräkningen. Inlånade värdepapper skall däremot inte upptas som tillgång.

Finns det anledning att anta att ett utlånat värdepapper inte kommer att återlämnas skall posten omklassificeras till fordran och nedskrivning göras för befarade förluster. Fordran skall redovisas under Övriga finansiella placerings-tillgångar (C.III 7).

Utlånade värdepapper för vilka mottagen kontantsäkerhet upptagits som skuld skall anges under "Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser" (poster inom linjen, post I). Andra utlånade värdepapper skall anges under "Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter" (poster inom linjen, post II).

Blankning

7 § Har avyttring skett av ett inlånat värdepapper, ett i en äkta återköpstransaktion mottaget värdepapper eller ett ännu inte anskaffat värdepapper (blankning) skall vid avyttringstidpunkten skuldföring ske motsvarande värdepapperets verkliga värde.

Övertagna försäkringsbestånd

8 § Har försäkringsföretag under räkenskapsåret övertagit försäkringstekniska avsättningar från ett annat försäkringsföretag enligt bestämmelserna i 15 kap. 1-7 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713), skall sådan beståndsöverlåtelse redovisas över balansräkningen.

Byte av redovisningsprincip

Allmänna råd

Med beaktande av vad som sägs i detta allmänna råd bör Redovisningsrådets rekommendation "Redovisning av byte av redovisningsprincip (RR 5, fastställd i december 1993) tillämpas.

I traditionella livförsäkringsföretag bör, till skillnad mot vad rekommendationen anger, den ackumulerade effekten av ett byte av redovisningsprincip redovisas som en korrigeringspost i ingående Återbäringsmedel under posten Återbäringsfond. Medför omräkningen en nedsättning av Återbäringsfonden krävs enligt 12 kap. 6 § försäkringsrörelselagen (1982:713) Finansinspektionens medgivande.

Redovisning av leasingavtal

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation "Redovisning av leasingavtal" (RR 6, fastställd i juni 1995) bör tillämpas.

3. kap. BALANSRÄKNING OCH RESULTATRÄKNING

Balansräkningen

1 § Balansräkningen skall upprättas enligt balansräkningsschemat i bilaga 1. I balansräkningsschemat har, i förhållande till den i bilaga 1 till ÅRFL intagna uppställningsformen, tillkommit följande poster:

Tillgångar

- C.III 6a Derivat

Eget kapital, avsättningar och skulder

- AA.IV 2a Kapitalandelsfond,
- AAa Minoritetsintressen,
- DD.IVa Kapitalandelsfond,
- II. IVa Derivat.

Balansräkningens poster skall ha det innehåll som anges i bilaga 3.

Omföringar till och från vissa fonder

2 § Avsättningar till och nedsättningar av fond för orealiserade vinster enligt 4 kap. 6 § ÅRFL och kapitalandelsfond enligt 7 kap. 2 § samma lag skall redovisas över balansräkningen genom omföring inom eget kapital eller återbäringsmedel.

I skade- och fondförsäkringsföretag skall omföringen göras inom eget kapital som en justering av posten Balanserad vinst eller förlust (AA.V).

I traditionella livförsäkringsföretag skall omföringen på motsvarande sätt göras inom återbäringsmedel som en justering av posten Övriga medel (DD.IV).

Resultaträkningen

3 § Resultaträkningen skall upprättas enligt resultaträkningsschemat i bilaga 2. I resultaträkningsschemat har, i förhållande till den i bilaga 2 till ÅRFL intagna uppställningsformen, tillkommit följande poster:

Teknisk redovisning av skadeförsäkrings- och livförsäkringsrörelse

- I.5. aa) / II.6.b aa) Före avgiven återförsäkring, och
- I.5. bb) / II.6.b bb) Återförsäkrars andel (-).

Teknisk redovisning av fondförsäkringsrörelse

- II.3a Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken och
- II.10a Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken.

Icke-teknisk redovisning

- III.13a Minoritetens andel av årets resultat.

Resultaträkningens poster skall ha det innehåll som anges i bilaga 4.

Allmänna råd

Parenteser benämnda ”efter avgiven återförsäkring” får i årsredovisningen ersättas med förkortningen f.e.r.

Resultaträkningen indelas i en teknisk redovisning uppdelad mellan skadeförsäkringsrörelse och livförsäkringsrörelse samt en icke-teknisk redovisning. De poster som endast avser viss rörelse eller vars innehåll skiljer sig åt mellan de olika verksamheterna har särskilt kommenterats i bilaga 4.

Redovisning av kapitalavkastning

4 §³ Intäkter och kostnader på placeringstillgångar som sammanhänger med skadeförsäkringsverksamheten redovisas i resultaträkningen under icke-teknisk redovisning. En rimlig avkastning avseende den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden överförs därefter till den tekniska redovisningen (försäkringsrörelsen). Överfört belopp särredovisas under posterna III.6 och I.2.

I traditionella livförsäkringsföretag redovisas kapitalavkastningen i resultaträkningen under teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse. Fondförsäkringsföretag redovisar kapitalavkastning hänförlig till placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken i resultaträkningen under teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse och redovisar kapitalavkastning hänförlig till placeringstillgångar för egen räkning i den icke-tekniska redovisningen.

Försäkringsföretag som bedriver såväl traditionell livförsäkringsrörelse som skadeförsäkringsrörelse redovisar kapitalavkastningen i den rörelse i vilken den är intjänad.

³ FRD art. 42 och 43.

Allmänna råd

Enligt paragrafens första stycke skall avkastning avseende den aktuella försäkringsrörelsens kassaflöden överföras till den tekniska redovisningen. Normalt torde ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna f.e.r., efter avdrag för den kapitalbindning som försäkringsrörelsen medför i form av t.ex. fordringar avseende premier, utgöra en tillräcklig approximation av dessa flöden.

Funktionsindelning av driftskostnader

5 § Försäkringsföretagets samtliga driftskostnader skall funktionsindelas enligt tredje stycket.

Med driftskostnader avses i denna paragraf såväl direkta som indirekta kostnader för anställd eller inhyrd personal, (löner, sociala avgifter, pensioner och arvoden m.m.), hyror (lokaler, leasinginventarier m.m.), planenliga avskrivningar på andra tillgångar än placeringstillgångar (C) samt andra verksamhetsrelaterade kostnader.

Driftskostnaderna indelas i följande funktioner:

a. *anskaffning*

Driftskostnader relaterade till *anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal* upptas under posten *Anskaffningskostnader*, vilken ingår som en delpost till resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

b. *skadereglering*

Driftskostnader relaterade till *skadereglering* upptas under posten *Utbetalda försäkringsersättningar* I.4. a/II.5. a.

c. *administration*

Driftskostnader relaterade till *gemensam administration* upptas under posten *Administrationskostnader*, vilken ingår som en delpost till resultatposten I.7/II.8 Driftskostnader.

d. *finansförvaltning*

Driftskostnader relaterade till *finansförvaltningen* upptas under posten *Kapitalförvaltningskostnader*, vilken ingår som en delpost till resultatposten II.9/III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

e. *fastighetsförvaltning*

Driftskostnader relaterade till *fastighetsförvaltningen* upptas under posten *Driftsöverskott från byggnader och mark*, vilken ingår som en delpost till resultatposten II.2/III.3a Kapitalavkastning, intäkter.

4 kap. VÄRDERINGSREGLER

Immateriella tillgångar

Allmänna råd

Immateriella tillgångar värderas enligt allmänna värderingsprinciper för anläggningstillgångar. En restriktiv syn bör dock gälla i fråga om aktivering av kostnader.

Värdering av derivatinstrument

Allmänna råd

Derivatinstrument som inte är föremål för säkringsredovisning med anskaffningsvärdering bör värderas enligt någon av följande metoder:

1. till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet (d.v.s. enligt lägsta värdets princip för tillgångar och högsta värdets princip för skulder) eller
2. till det verkliga värdet.

Periodisering av ränta

1 § För instrument som utgörs av räntebärande värdepapper och lånefordringar skall periodisering av ränta ske enligt följande.

Beträffande instrument i svenska kronor gäller bestämmelserna i tredje-sjätte styckena.

Med *anskaffningsvärdet för ett instrument* avses vederlaget för instrumentet med tillägg av utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Med *den effektiva anskaffningsräntan* avses den räntesats som när den används för att beräkna nuvärdet av framtida betalningar avseende räntor, amorteringar, inlösen och eventuella ytterligare lånekostnader fram till förfallo- eller inlösentidpunkten ger instrumentets anskaffningsvärde som resultat. Om inlösen kan ske före förfallotidpunkten skall inlösenvärdet beräknas för den tidigaste tillåtna inlösentidpunkten.

Med *instrumentets upplupna anskaffningsvärde* avses det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna.

Som *periodens ränteintäkt* skall redovisas under perioden erhållna betalningar plus förändringen av instrumentets upplupna anskaffningsvärde under perioden.

Ränteintäkt och bokfört värde för instrument i *utländsk valuta* bestäms genom att tillämpa bestämmelserna i tredje-sjätte styckena på betalningar mätta i den utländska valutan och därefter räkna om periodens ränteintäkt och fordrans bokförda värde med de vid bokslutstillfället tillämpade valutakurserna.

En periodisering enligt tredje-sjunde styckena behöver inte göras om den är utan betydelse med hänsyn till kravet i 2 kap. 3 § ÅRL på rättvisande bild.

Allmänna råd

En periodisering enligt tredje-sjunde styckena i paragrafen ("effektiv-räntemetoden") torde normalt kunna underlåtas för lånefordringar med stöd av åttonde stycket. För det fall ingen över- eller underkurs förekommer, räntan betalas varje år, i regelbundna intervall och i en jämn serie bör en periodisering enligt effektivräntemetoden kunna underlåtas.

2 § Vid periodisering av finansieringsutgifter för finansiella skulder gäller följande.

Beträffande skuld i svenska kronor gäller bestämmelserna i tredje-sjunde styckena.

Med *anskaffningsvärdet* för en skuld avses det belopp som låntagaren erhåller när skulden uppkommer, reducerat med utgifter som är direkt hänförliga till skuldens uppkomst.

Med *den effektiva anskaffningsräntan* avses den räntesats som när den används för att beräkna nuvärdet av framtida betalningar avseende räntor, amorteringar, inlösen och eventuella ytterligare lånekostnader fram till förfallo- eller inlösentidpunkten ger skuldens anskaffningsvärde som resultat. Om inlösen kan ske före förfallotidpunkten skall inlösenvärdet beräknas för den tidigaste tillåtna inlösentidpunkten.

Med skuldens *upplupna anskaffningsvärde* avses det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida utbetalningarna.

Skuldens *bokförda värde* är dess upplupna anskaffningsvärde.

Som *periodens finansieringskostnad* skall redovisas under perioden gjorda betalningar plus förändringen av instrumentets upplupna anskaffningsvärde under perioden.

Finansieringskostnad och bokfört värde för skuld i *utländsk valuta* bestäms genom att tillämpa bestämmelserna i tredje-sjunde styckena på betalningar mätta i den utländska valutan och därefter räkna om periodens finansieringskostnad och skuldens bokförda värde med vid bokslutstillfället tillämpade valutakurser.

En periodisering enligt tredje-åttonde styckena behöver inte göras om den är utan betydelse med hänsyn till kravet i 2 kap. 3 § ÅRL på rättande bild.

Allmänna råd

En periodisering enligt tredje-åttonde styckena i paragrafen ("effektiv-räntemetoden") torde normalt kunna underlätas med stöd av nionde stycket. För det fall ingen över- eller underkurs förekommer, räntan betalas varje år, i regelbundna intervall och i en jämn serie bör en periodisering enligt effektivräntemetoden kunna underlätas.

3 § Vid äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 § skall skillnaden mellan köpeskillingen för avistaledet och terminsledet periodiseras över löptiden och redovisas som ränta. Bestämmelserna i 1 och 2 §§ har därvid motsvarande tillämpning.

Allmänna råd

Framräkningen av upplupet anskaffningsvärde på de räntebärande värdepapper som ingår i en äkta återköpstransaktion påverkas inte av de räntevillkor som överenskommits för återköpstransaktionen.

Även när en äkta återköpstransaktion omfattar tillgångar som inte är räntebärande, t.ex. aktier, behandlas skillnaden i pris mellan avistaledet och terminsledet som ränta, periodiseras och redovisas enligt reglerna i 1 och 2 §§.

4 § Vid värdepapperslån enligt 2 kap. 6 § skall erhållen och erlagd provision periodiseras över löptiden och redovisas som ränta.

Bestämning av verkligt värde för tillgångar och skulder

Allmänna råd

I ÅRL ges en grundläggande regel om bestämning av verkligt värde. Regeln utgör en del av värderingsreglerna för omsättningstillgångar, men är analogt tillämplig också vid värdering av skulder av motsvarande slag. Verkligt värde behöver emellertid bestämmas också vid tillämpning av olika upplysningsregler, såväl för omsättningstillgångar som för anläggningstillgångar och skulder. Nedan ges närmare bestämmelser om bestämning av verkligt värde för tillgångar och skulder.

5 § Vid bestämmande av försäljningsvärdet för tillgångar och skulder gäller vad som sägs i 6-9 §§. För fastigheter ges närmare regler om bestämmande av försäljningsvärdet i 10 §.

Allmänna råd

Verkligt värde definieras i 4 kap. 9 § ÅRL till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. Av lagens utformning framgår att det är försäljningsvärdet på balansdagen som bestämmer verkliga värdet. För en negativ finansiell position utgörs det verkliga värdet av dess stängningsvärde med tillägg för stängningskostnad, d.v.s. samtliga utgifter förknippade med att överföra positionen till annan.

6 § För tillgångar och skulder, vars värde noteras på en auktoriserad börs, auktoriserad marknadsplats eller motsvarande utländsk reglerad marknadsplats, skall med försäljningsvärdet förstås senaste betalkurs på balansdagen. Om balansdagen ej är börsdag, skall motsvarande gälla för senaste börsdag före balansdagen. Om någon betalkurs ej noterats per senaste börsdag, skall för tillgångar senaste köpkurs och för skulder senaste säljkurs användas.

För andra tillgångar och skulder än de som avses i första stycket, och för vilka det finns en aktiv marknad, skall med försäljningsvärde förstås det genomsnittliga pris till vilket sådana tillgångar handlades på balansdagen. Om balansdagen ej är handelsdag, skall motsvarande gälla för senaste handelsdag före balansdagen.

7 § Om det på grund av särskilda förhållanden bedöms att det försäljningsvärde som skulle kunna påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, för tillgång understiger eller för skuld överstiger det försäljningsvärde som fastställts enligt 6 §, skall detta bedömda försäljningsvärde ligga till grund för beräkningen av det verkliga värdet.

Allmänna råd

Med särskilda förhållanden avses låg likviditet i marknaden och liknande omständigheter som skulle påverka värdet om en försäljning skulle komma till stånd.

8 § Verkliga värdet på alla andra tillgångar och skulder än de som avses i 6 och 10 §§ skall bestämmas utifrån ett försiktigt beräknat försäljningsvärde, efter avdrag för beräknade försäljningskostnader.

9 § Vad som i 5-8 §§ stadgas beträffande försäljningsvärde skall äga motsvarande tillämpning för stängningsvärde för skuld.

Verkligt värde på byggnader och mark

10 §⁴ Vid bestämning av verkligt värde för fastigheter skall med försäljningsvärde avses det pris som på balansdagen skulle uppnås vid en frivillig, offentligt utbuden försäljning på en marknad som tillåter försäljning i normal ordning och där skälig tid ges för förhandlingar.

Verkligt värde skall årligen fastställas genom individuell värdering. Om särskilda skäl föreligger får värdering av småhus med begränsat värde grundas på generella uppgifter om prisnivåer för sådana objekt.

Värderingen skall utföras av en värderingsman med erforderlig kompetens och med användande av erkända och accepterade värderingsmetoder. Den metod eller de kombinationer av metoder skall väljas som för varje enskild fastighet bäst återspeglar försäljningsvärdet på balansdagen. Värderingen skall dokumenteras skriftligt per fastighet och innehålla information om när och hur och på vilka grunder värderingen utförts och av vem.

Allmänna råd

Enligt tredje stycket får värdering utföras av såväl internt anställd personal som externt anlitade värderingskonsulter om de uppfyller det allmänna kvalifikationskravet. Detta innebär att värderingsmannen skall besitta tillräcklig teoretisk och praktisk kunskap om hur värderingen skall utföras samt i övrigt vara väl förtrogen med fastighetsmarknaden i allmänhet och den enskilda fastighetens lokala marknadsförhållanden i synnerhet.

⁴ FRD art.49.

För att fastställa försäljningsvärdet kan följande metoder eller kombinationer av metoder tillämpas:

1. Ortprismetoden. Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att värdebedömningen görs med ledning av betalda priser för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad. Tillgången på relevanta marknadsdata är därför av avgörande betydelse för resultatets kvalitet. För att möjliggöra analysen relateras betalda priser till värdepåverkande faktorer.

2. Kassaflödesmetoden. Metoden bygger även den på marknadsanalyser men har utformningen av en investeringskalkyl. Metoden utgår från en bestämd kalkylperiod där betalningsströmmarna och det framtida restvärdet diskonteras till ett nuvärde, d.v.s. ett bedömt försäljningsvärde.

De framtida betalningsströmmarna bedöms och fastställs utifrån respektive fastighets rådande förhållanden. Härvid bedöms bland annat hyror, hyresutveckling, vakanser och vakansutveckling, drifts- och underhållskostnadsutveckling, inklusive eftersatt underhåll. Räntekostnader och andra finansieringskostnader skall inte beaktas i flödena. Bedömningarna om framtida hyresnivåer, vakanser och kostnadsutveckling skall återspegla marknadens förväntningar och synsätt.

Risker förknippade med respektive fastighet beaktas i flödena. Risk därutöver beaktas vid fastställande av kalkylränta respektive avkastningskrav. Direktavkastningskravet motsvarar marknadens förräntningskrav för liknande objekt.

Nuvärdet av eventuella räntebidrag bör beräknas separat i flödet.

Säkringsredovisning

Allmänna råd

I. Bakgrund. I försäkringsföretag säkras av affärsmässiga skäl ibland t.ex. placeringstillgångar och skulder mot ogynnsamma värdeförändringar. Därigenom uppkommer kompenserande värdeförändringar. Vid tillämpning av lag eller annan föreskrift gäller ibland olika värderingsprinciper för de mot varandra svarande positionerna. Säkringsredovisning (hedge accounting) innebär att principen för en av positionerna frångås under vissa förutsättningar. Genom en för positionerna gemensam värderingsprincip tas i redovisningen hänsyn till kompenserande värdeförändringar för positioner som omfattas av särskilda säkringsåtgärder.

Motsvaras orealiserade förluster på placeringstillgångar, avsättningar eller skulder i eller utanför balansräkningen, till följd av särskilda åt-

gärder, av orealiserade vinster på andra placeringstillgångar, avsättningar eller skulder i eller utanför balansräkningen samtidigt som förutsättningarna för säkringsredovisning enligt avsnitt II nedan föreligger, bör säkringsredovisning tillämpas enligt avsnitt III nedan.

Säkringsredovisning innebär ett avsteg från 2 kap. 2 § ÅRFL. Eftersom avsteget görs med stöd av 2 kap. 4 § andra stycket ÅRL skall upplysningar om skälen för avvikelsen och en bedömning av dess effekt på företagets resultat och ställning lämnas i not.

II. Förutsättningar. För tillämpning av säkringsredovisning bör samtliga följande fyra förutsättningar vara uppfyllda:

1. Positionen som säkras är exponerad mot en ränterisk, en aktiekursrisk, en råvaruprisrisk eller en valutakursrisk som medför att positionens verkliga värde kan komma att gå ned.

2. Den skyddande och den säkrade positionen består av individuellt eller gruppvis identifierade poster. Någon oklarhet om huruvida en enskild tillgång eller skuld i eller utanför balansräkningen omfattas av säkringsredovisning eller ej finns inte.

3. Säkringen förväntas vara effektiv. Detta innebär att det finns en hög sannolikhet för att förändringarna i verkligt värde för den säkrade och den skyddande positionen kommer att uppväga varandra, dvs. att korrelationen kommer att vara mycket hög.

4. Säkringsredovisning bör endast ske vid säkring av tillgångar och skulder eller av i avtal fixerade framtida betalningsflöden. Säkringsredovisning av budgeterade flöden är enligt Finansinspektionens uppfattning inte i enlighet med god redovisningssed inom den finansiella sektorn.

III. Tillämpning. Vid tillämpning av säkringsredovisning bör följande iaktas:

1. De poster som ingår i den skyddande och den säkrade positionen enligt avsnitt II punkt 2 bör fortlöpande förtecknas i särskild dokumentation.

2. Bedömningen av framtida korrelationer enligt avsnitt II punkt 3 bör dokumenteras. I de fall det är uppenbart att korrelationen för en eller flera säkringsåtgärder kommer att vara mycket hög, t.ex. där de säkrade och skyddande positionerna består av identiska instrument och samtliga motparter har mycket hög kreditvärdighet, är en kategorivis upprättad dokumentation tillräcklig.

3. Vid säkringsredovisning bör eftersträvas en värdering till verkligt värde av såväl den säkrade som den skyddande positionen (mark-to-market hedge accounting).

4. Säkringsredovisning som innebär att orealiserade vinster och förluster skjuts upp (säkringsredovisning med anskaffningsvärdering; deferral hedge accounting) kan t.ex. komma ifråga vid säkring av fasta kontrakt som inte upptagits i balansräkningen eller vid säkring av ränterisk för placeringstillgångar som värderats till anskaffningsvärde. Vid säkringsredovisning enligt denna metod gäller vad som sägs i a) - d):

a) Den skyddande och den säkrade positionen redovisas i balansräkningen utan beaktande av orealiserade värdeförändringar, om inte annat följer av b). På motsvarande sätt underläts redovisning av orealiserade värdeförändringar i resultaträkningen om inte annat följer av b).

b) Tillämpningen av säkringsredovisning med anskaffningsvärdering begränsas till den del förändringarna i verkligt värde för den skyddande och den säkrade positionen beloppsmässigt väsentligen eliminerar varandra. Om det därutöver uppkommer orealiserade förluster redovisas de omedelbart i balans- och resultaträkningarna.

c) Då den säkrade positionen realiserar eller då säkringsredovisning med anskaffningsvärdering avbryts av annan anledning redovisas uppskjutna orealiserade förluster omedelbart i resultaträkningen. Uppskjutna orealiserade vinster redovisas i den mån det är tillåtet enligt ordinarie värderingsregler. Då den skyddande positionen realiserar periodiseras resultateffekten på ett sätt som är konsistent med resultatredovisningen för den säkrade positionen.

d) Den skyddande positionen redovisas, om den är ett derivatinstrument, i samma post som den säkrade positionen.

5. Om det uppkommer inte helt oväsentliga differenser mellan värdeförändringen på den skyddande och den säkrade positionen tyder detta på att säkringen inte är helt effektiv. Det bör då prövas om säkringsredovisningen skall avbrytas.

6. Säkringsredovisningen avbryts endast om någon av de i avsnitt II angivna förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre föreligger eller om en väsentlig händelse har inträffat som förändrar avsikten med den skyddande positionen.

Anskaffningskostnader

11 § Vid aktivering av anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal enligt 4 kap. 8 § ÅRFL gäller följande.

Med anskaffningskostnader avses driftskostnader enligt bilaga 4, 9 § (punkt a Anskaffningskostnader), som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Driftskostnader av allmän karaktär, såsom kostnader för allmän marknadsföring, skall ej medräknas.

Endast anskaffningskostnader hänförliga till försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, vilka bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna skall aktiveras.

I livförsäkringsverksamhet skall en plan upprättas som för avtal eller för homogena och uppföljningsbara grupper av avtal anger hur aktiverade anskaffningskostnader avses bli täckta. Planens förutsättningar skall årligen prövas. I den mån annat ej följer av andra och tredje stycket skall aktivering av anskaffningskostnader grundas på gällande plan.

Allmänna råd

Exempel på driftkostnader som kan aktiveras är:

- provisioner till säljare och mäklare,
- kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter,
- löner och andra kostnader för säljare,
- kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal, samt
- kostnader för underwriting.

Utgifter för ADB-system till följd av nya försäkringsprodukter bör inte aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader. Om det är förenligt med god redovisningssed får sådana utgifter aktiveras som Immateriell tillgång.

12 §⁵ Vid bestämmande av avskrivningsplanen för aktiverade anskaffningskostnader gäller följande.

Avskrivningsplanen skall ta hänsyn till förväntade annullationer.

I skadeförsäkringsverksamhet skall aktiverat belopp periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga.

I livförsäkringsverksamhet skall aktiverat belopp periodiseras enligt plan upprättad i enlighet med 11 §.

⁵ FRD. art. 54.

Försiktighet skall iakttas vid bedömning av hur stor del av anskaffningskostnaderna som skall aktiveras och hur lång avskrivningstiden skall vara.

Om förutsättningarna för aktivering av anskaffningskostnader ej längre föreligger skall nedskrivning ske.

Vid fördelning av anskaffningskostnader på försäkringar kan fördelning ske på grupper av försäkringar under förutsättning att dessa är homogena såväl till sitt försäkringstekniska innehåll som teckningstidpunkt.

Allmänna råd

I skadeförsäkring bör den planliga avskrivningen på anskaffningskostnaden endast undantagsvis överstiga tolv månader.

Försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkring

13 §⁶ Till den del livförsäkringsavsättning (EE.2) avser bolagets ansvarighet för löpande försäkringar skall den beräknas enligt s.k. ozillmerade premiereservgrunder. Zillmerade premiereservgrunder får dock användas som en approximation under förutsättning att negativa värden enligt sådana grunder sätts till 0. Särskilda bestämmelser avseende förutbetalda anskaffningskostnader lämnas i 11 och 12 §§.

För högsta antagande om ränta vid beräkning av premiereserv hänvisas till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av premiereserv för livförsäkringsrörelse samt för livränta eller sjukränta som tillhör annan försäkring än livförsäkring.

Skadeförsäkring

14 § Dessa föreskrifters bestämmelser om Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (EE.1) skall ej gälla för sådana försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser för vilka premiereservgrunder eller särskild plan har fastställts, t.ex. brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor. Föreskrifternas bestämmelser om Avsättning för oreglerade skador (EE.3) gäller allmänt för all skadeförsäkringsrörelse.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för direkt försäkring

⁶ FRD art. 59.

15 §⁷ För försäkringar med terminsbetald premie skall bolaget vid beräkning av avsättningen för ej intjänade premier räkna med ansvarigheten även för de terminer av återstående löptid som ligger helt inom tiden efter balansdagen. Avdrag för förutbetalda anskaffningskostnader får ej göras.

För försäkringar med flerårsbetald premie skall avsättningen för ej intjänade premier beräknas på grundval av en noggrann uppskattning av bolagets ansvarighet för löpande avtal och det förväntade utbetalningsmönstret.

Avsättningen för ej intjänade premier får uppskattas med hjälp av ej intjänad andel av premien för löpande försäkringar, dvs. *pro rata temporis*.

Till statistiska metoder som får användas räknas *bråkdelsmetod*, normalt 24-delsmetoden samt *en bloc- eller pauschalmetod*. Den sistnämnda, som innebär att ej intjänad premie uppskattas som en fast andel av premieinkomsten under redovisningsperioden, får tillämpas om den fasta andelen värderas på nytt vart tredje år eller vid en tidigare tidpunkt om så är påkallat.

Om bolaget gör bedömningen att premienivån för löpande försäkringar är otillräcklig skall avsättning för kvardröjande risker göras.

Avsättningen för ej intjänad premie får redovisas sammantaget för bolagets totala verksamhet.

Med löpande försäkringar förstås försäkring till följd av ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Allmänna råd

Avsättningen för ej intjänade premier motsvarar värdet av bolagets ansvarighet på grund av löpande försäkringar. Bolaget behöver uppskatta de förväntade kostnaderna för skador som kan komma att inträffa under dessa försäkringars återstående löptid samt förvaltningskostnaderna under denna tid.

Dessa kostnadsuppskattningar bör bygga på bolagets erfarenhet men bör också ta hänsyn till observerad och prognostiserad utveckling av relevanta kostnader.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas försäkringsavtal där premien avtalats för längre tid än ett år med utnyttjande av diskontering av förväntade framtida utbetalningar.

16 §⁸ Om statistiska metoder tillämpas för beräkning av avsättning för oreglerade skador skall tillförlitligheten i tillämpade metoder fortlöpande prövas.

⁷ FRD art. 56, 57 och 58.

⁸ FRD art. 60.

I verksamhet där den slutliga skaderegleringen kan komma att ske först efter avsevärd tid sedan skadefallet inträffat, exempelvis olika slag av ansvarsförsäkring, skall erforderlig hänsyn tas till förväntad utveckling som kan påverka skadekostnaderna.

Endast under följande förutsättningar får värdet av framtida betalningar diskonteras vid beräkning av avsättning för oreglerade skador avseende en grupp av skador :

- a) diskonteringen skall göras öppet, med redovisning av gjorda antaganden om framtida direktavkastning och inflation,
- b) förväntad genomsnittlig återstående tid till skadeutbetalning skall för den berörda gruppen av skador vara minst fyra år,
- c) diskonteringen skall följa erkänd aktuariell praxis och förändringar av tillämplig modell skall förhandanmälas till Finansinspektionen,
- d) hänsyn skall tas till alla faktorer som kan förväntas medföra en framtida ökning av kostnaderna för gruppen av skador,
- e) bolaget skall förfoga över tillräckliga uppgifter för att kunna konstruera en rimlig modell för skadeavvecklingens tidsförlopp,
- f) antagandet om diskonteringsränta skall vara en försiktig uppskattning av direktavkastningen på de placeringar som motsvarar avsättningarna för oreglerade skador under perioden för skadeavvecklingen,
- g) antagandet om diskonteringsränta får högst uppgå till det lägsta värdet på direktavkastningen för den typ av placeringar som avses i f) beräknad som ett genomsnitt för de senaste fem åren respektive för det senaste året före balansdagen,
- h) bolaget skall i not till årsredovisningen ange det odiskonterade beloppet av avsättningen för oreglerade skador med uppdelning på de grupper för vilka olika diskonteringsmetoder har använts samt specificera dessa metoder vad gäller antagande om framtida skadekostnader och kapitalavkastning samt kriterier för bestämning av skadeavvecklingstidens längd.

Allmänna råd

För att undvika implicit diskontering bör antagandet om inflation och direktavkastning inte göras i form av enbart ett realränteantagande. Om det ändå är naturligt att referera till ett realränteantagande, bör även ett antagande om framtida inflation för den relevanta perioden anges. Förhållandet mellan skadeinflation och allmän inflation bör även beskrivas om bolaget utnyttjar ett realränteantagande.

Genomsnittlig tid för skadeavveckling bör avspegla tyngdpunkten i motsvarande betalningsflöde, d.v.s. bör beräknas som ett vägt medeltal.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar för mottagen återförsäkring

17 § Bedömning av avsättningarna får ske med ledning av tidigare års redovisning och övriga kända förhållanden beträffande återförsäkringen.

Allmänna råd

I den mån uppgifter per balansdagen från cedenten avseende avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador för mottagen återförsäkring är tillgängliga, bör en bedömning av deras tillräcklighet göras. En förstärkning kan vara motiverad om man inte känner eller vill godta de grunder eller metoder som cedenten tillämpat vid reservsättningen.

Beräkning av avsättning för oreglerade skador vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare

18 § Vid koassurans mellan EES-försäkringsgivare som uppfyller kraven i koassuransdirektivet EEC 78/473 skall avsättning för oreglerade skador för ett svenskt försäkringsföretags andel minst uppgå till den nivå som skulle uppnås om man tillämpade de regler som gäller för den ledande koassuradören.

Pensionsåtaganden

19 § Avsättning skall göras för pensionsåtaganden som inte har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet eller i tecknad pensionsförsäkring. Dessa avsättningar redovisas som avsättning under Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (GG.1).

Säkerhetsreserv

Allmänna råd

Föreskrifter och allmänna råd angående avsättning till och uttag ur säkerhetsreserven är intagna i särskild föreskrift.

5 kap. TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

BALANSRÄKNINGEN

Byggnader och mark

1 § För Byggnader och mark (C.I) skall upplysningar enligt denna paragraf lämnas med uppdelning på följande fastighetskategorier:

1. Flerbostadshus,
2. Kontors- och affärsfastigheter,
3. Industri- och lagerfastigheter,
4. Hotell- och konferensanläggningar, samt
5. Övriga fastigheter

Övriga fastigheter enligt punkt 5 omfattar t.ex. småhus, jordbruksfastigheter, råmark och markanläggningar samt pågående nyanläggningar. Väsentliga delposter skall specificeras.

För varje fastighetskategori skall följande uppgifter lämnas:

1. Anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat för av- och nedskrivningar,
2. Verkligt värde,
3. Bokfört värde, per kvadratmeter uthyrningsbar bruksarea (BRA),
4. Ytvakansgrad, samt
5. Direktavkastning.

Ytvakansgrad enligt punkt 4 definieras som outhyrda lokaler i procent av uthyrningsbar bruksarea (BRA).

Direktavkastning enligt tredje stycket punkt 5 skall beräknas som driftsnetto, definierat i bilaga 4, 11 §, för fastigheter ägda vid räkenskapsårets utgång i procent av dessa fastigheters verkliga värde på balansdagen. Vid beräkning skall den tid som fastigheten ägts under året beaktas. Har direktavkastningen väsentligt påverkats av höga underhållskostnader av engångskaraktär eller av liknande skäl skall upplysning lämnas om detta. Fastigheter som under räkenskapsåret inte lämnat någon avkastning på grund av att de är obebyggda, är under uppförande (projektfastighet) eller under genomgripande ombyggnad får uteslutas från beräkningen av direktavkastning om upplysning lämnas om sådana fastigheters sammanlagda bokförda värde.

Uppgifter avseende såväl anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat för av- och nedskrivningar, som verkligt värde skall dessutom lämnas per fastighetskategori med lämplig geografisk fördelning.

Allmänna råd

Fastigheter som endast delvis är under ombyggnad får inte undantas från beräkningen av direktavkastning.

En lämplig geografisk uppdelning av uppgifter är ofta en fördelning mellan storstadsregioner och övriga landet, och utlandet. Värdemässigt stora innehav i utlandet bör fördelas per land eller grupper av länder.

2 § Följande upplysningar skall lämnas om valda värderingsmetoder:

- a) Vilka värderingsmetoder som används för respektive fastighetskategori.
- b) Upplysningar om väsentliga faktorer som påverkat värderingen.
- c) Uppgift om andelen internt värderade fastigheter i förhållande till bokfört värde.
- d) Andra upplysningar som är väsentliga för att kunna bedöma postens innehåll.

Allmänna råd

För att läsaren av årsredovisningen bättre skall kunna bedöma hur väl de åsatta värdena speglar försäljningsvärdet på balansdagen är det väsentligt att, för väsentliga marknader, utförliga uppgifter lämnas om hur värderingen utförts och på vilka grunder. Ändrade värderingsmetoder eller antaganden jämfört med föregående räkenskapsår bör särskilt anges.

Exempel på upplysningar som bör lämnas vid tillämpning av kassaflödesmetoden är val av kalkylränta och avkastningskrav samt förhållanden i övrigt som är av väsentlig betydelse för värderingen, t.ex. vakansnivåer. Uppgiftsskyldigheten gäller oavsett om värderingen utförts av interna eller externa värderingsmän.

3 § Upplysningar skall lämnas om väsentliga förändringar i fastighetsinnehavet under året.

4 § Information skall lämnas om riskexponeringen i fastighetsinnehavet. En analys bör lämnas som visar hur fastighetsvärdet påverkas vid förändring av väsentliga värdepåverkande parametrar, t.ex. avkastningskrav.

5 § Enligt 5 kap. 3 § 1 ÅRFL skall uppgift lämnas om hur stor andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten. Vid en sådan fördelning skall samma inbördes förhållande gälla som bruksarean använd i den egna verksamheten i förhållande till den totala bruksarean.

Undantag från upplysningsplikt avseende byggnader och mark

6 § Uppgifter enligt 1 § avseende ytvakansgrad och direktavkastning per fastighetskategori behöver inte lämnas om antalet fastigheter per kategori är så få att uppgifternas innehåll skulle spegla förhållandet för en enskild fastighet och därmed avslöja affärshemligheter som skulle skada företaget.

Uppgifter enligt 4 § avseende riskexponering får utelämnas om fastighetsinnehavets bokförda värde antingen understiger 10 procent av de totala placeringstillgångarnas bokförda värde eller understiger 5 miljoner kronor.

Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag respektive intresseföretag

7 § Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncern-, respektive intresseföretag (C.II 2 och C.II 4) skall i not till balansräkningen uppdelas på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende och för varje grupp av värdepapper ange upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde.

Förlagsbevis skall uppdelas på eviga och tidsbundna förlagsbevis.

Undantag från upplysningsplikt avseende vissa placeringstillgångar

8 § Uppgifter enligt 9 och 12 §§ får utelämnas om den enskilda tillgångens bokförda värde understiger det lägsta av 500.000 kr eller en procent av respektive balansposts bokförda värde.

Aktier och andelar

9 § Aktier och andelar (C.III 1) skall i not till balansräkningen specificeras med angivande av företagets namn, antalet aktier eller andelar, samt bokfört värde.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

10 § Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III 2) skall i not delas upp på grupper av instrument av likartad karaktär i riskhänseende. Uppdelningen skall åtminstone omfatta nedanstående kategorier av emittenter och innehålla angivande av upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde för respektive grupp av värdepapper:

- svenska staten
- svenska kommuner
- svenska bostadsinstitut
- övriga svenska emittenter
- utländska stater
- övriga utländska emittenter

SUMMA:

varav efterställt (fördelat mellan tidsbundna och eviga förlagsbevis)

Om belopp upptagna under övriga emittenter är beloppsmässigt väsentliga bör ytterligare underindelningar göras.

Upplýsningar om värdepapper

11 § För var och en av posterna Aktier och andelar (C.III 1), Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III 2) inklusive poster avseende koncern-, och intresseföretag (C.II 1-4) skall uppdelning göras i not på noterade och onoterade värdepapper.

Övriga lån

12 § Övriga lån (C.III 5) skall i not till balansräkningen uppdelas med avseende på väsentliga låntagargrupper.

Allmänna råd

Enligt 5 kap. 3 § 2 ÅRFL skall posten specificeras på belopp där försäkringsbrev utgör huvudsaklig säkerhet och, om resterande belopp är väsentligt, till storlek och art.

Derivatinstrument

13 § Övergripande information skall lämnas om vilka derivatinstrument som innehas eller utställts. Villkor eller förhållanden som är väsentliga för att bedöma storleken av, tidpunkten för och säkerheten i framtida betalningsflöden skall anges. Informationen får lämnas gemensamt för grupper av instrument vilka individuellt inte är väsentliga för bedömningen av företagets framtida betalningsflöden. Information skall samtidigt ges om för vilka syften instrumenten används, t.ex. som säkring eller för att göra en vinst.

De kredit-, marknads- och likviditetsrisker som användning av derivatinstrument medför skall kommenteras och värderas. Det skall vidare kommenteras hur dessa risker hanteras och följs upp internt. Informationen skall lämnas mot bakgrund av en beskrivning av institutets övergripande riskhanteringsstrategi med avseende på de underliggande tillgångar eller skulder derivatinstrumenten är relaterade till.

Upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp för optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument skall i not lämnas för de instrument som helt eller delvis upptagits i balansräkningen. Sådana uppgifter skall också lämnas för terminer och liknande finansiella instrument som inte upptagits i balansräkningen. Upplysningar om bokförda värden, verkliga värden och nominella belopp skall lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade samt övriga finansiella instrument och fördelat på optioner, terminer, swappar och övriga instrument. Uppgifter om clearade kontrakt enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, inklusive utländska kontrakt av motsvarande slag, skall lämnas uppdelat på aktierelaterade, valutarelaterade, ränterelaterade samt övriga finansiella instrument. För uppgifter enligt detta stycke skall instrument med positiva verkliga värden och instrument med negativa verkliga värden anges var för sig.

Åtminstone följande särskilda upplysningar skall lämnas om instrument som redovisas som skyddande eller säkrade:

- a) hur stora orealiserade vinster respektive orealiserade förluster som skjutits upp till följd av säkringsredovisning samt
- b) skälen till att säkringsredovisning tillämpats.

I skadeförsäkringsaktiebolag behöver uppgifter enligt tredje stycket endast lämnas om:

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 10 procent av eget kapital eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 200 procent av eget kapital.

Livförsäkringsaktiebolag och samtliga ömsesidiga försäkringsföretag behöver endast lämna uppgifter enligt tredje stycket om:

1. summan av de sammanlagda positiva verkliga värdena och absolutbeloppet av de sammanlagda negativa verkliga värdena överstiger 1 procent av balansomslutningen eller
2. summan av de nominella beloppen överstiger 20 procent av balansomslutningen.

Allmänna råd

En beskrivning av kreditrisker kan göras t.ex. mot bakgrund av institutets policy vad avser att ta in säkerheter och av kreditvärdigheten hos de motparter som avtalen ingåtts med. En beskrivning av marknadsrisker kan göras t.ex. med hjälp av känslighetsanalyser avseende eget kapital eller resultatet vid olika pris-, valutakurs- eller ränteförändringar. Likviditetsrisker kan t.ex. diskuteras mot bakgrund av de likviditetsbehov derivatavtalen ger upphov till och hur de avses att täckas.

Uppgifter om värden på derivatinstrument kan lämnas enligt följande matris:

	Ränta	Valuta	Aktier	Övriga
DERIVATINSTRUMENT MED POSITIVA VERKLIGA VÄRDEN ELLER VÄRDE NOLL				
<i>Derivatinstrument helt eller delvis upptagna i balansräkningen</i>				
Innehavda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument med positivt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
<i>Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen</i>				
Terminer med positivt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument med positivt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,n	v,n	v,n	v,n
varav clearat	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
DERIVATINSTRUMENT MED NEGATIVA VERKLIGA VÄRDEN				
<i>Derivatinstrument helt eller delvis upptagna i balansräkningen</i>				
Utställda optioner	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Terminer med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Swappar med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
Övriga derivatinstrument med negativt värde	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
SUMMA	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

<i>Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen</i>				
Terminer med negativt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
Övriga derivatinstrument med negativt värde	v,n	v,n	v,n	v,n
SUMMA	v,n	v,n	v,n	v,n
varav clearat	v,n	v,n	v,n	v,n
 SUMMA	 v,b,n	 v,b,n	 v,b,n	 v,b,n
varav clearat	v,b,n	v,b,n	v,b,n	v,b,n

NB: v=verkligt värde / b=bokfört värde / n=nominellt belopp

Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda och beroende av kurser för flera olika valutor förs normalt till valutainstrumenten. Sådana instrument vars betalningsflöden är bestämda i en och samma valuta klassificeras istället i någon av övriga kategorier (ränta, aktie, övriga).

Med nominellt belopp avses den effektiva beloppsbas på vilket instrumentets värde bestäms. För terminer utgörs det nominella beloppet av det överenskomna terminspriset. För swappar utgörs basen av det överenskomna beräkningsunderlaget. För optioner utgörs det nominella beloppet av det kontrakterade lösenpriset. I de undantagsfall där beloppsbasen inte är beloppsmässigt fixerad utan t.ex. bestäms av en särskild formel bör den aktuella bästa skattningen av basen anges. Är basen bestämd i utländsk valuta sker omräkning till svenska kronor med relevant avista- eller terminkurs.

Fordringar avseende direkt försäkring

14 §⁹ Fordringar avseende direkt försäkring (F.I) skall i balansräkningen eller i not uppdelas på fordringar hos försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag.

⁹ FRD art. 6.

Förutbetalda anskaffningskostnader

15 § Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) skall i not uppdelas med avseende på andelen bokfört värde med en kvarvarande avskrivningstid överstigande två räkenskapsår.

Allmänna råd

Upplýsningar bör lämnas om tillämpade avskrivningsprinciper. Överstiger avskrivningstiden för skadeförsäkring ett år och för livförsäkring tio år bör skälen härför anges.

Fond för orealiserade vinster

16 § Fond för orealiserade vinster (AA.IV 2/DD.III) skall i balansräkningen eller i not uppdelas på placeringstillgångar som föregås av en romersk siffra eller, där sådan post är uppdelad i delposter, arabisk siffra, samt på derivat upptagna under skuldposten II IVa.

Obeskattade reserver

Allmänna råd

Varje obeskattad reserv bör redovisas separat i balansräkningen eller i not till denna.

Efterställda skulder

17 § Efterställda skulder skall specificeras i not till balansräkningen. Förlagslån skall därvid delas upp på eviga och tidsbundna och upplýsningar lämnas huruvida de av Finansinspektionen medgivits rätt att inräknas i kapitalbasen.

Efterställda skulder till koncern- och intresseföretag skall särredovisas.

Återbäringsmedel

18 § Förändringar av återbäringsmedel skall specificeras i not per delpost upptagen under posten Återbäringsmedel (DD). Av sådan specifikation skall åtminstone vinstdisposition, tilldelad återbäring, av- och nedsättningar av fonder, övertagna respektive överlåtna försäkringsbestånd, valutakurseffekter samt eventuella koncernjusteringar framgå.

Allmänna råd

Specifikationen kan exempelvis lämnas enligt följande matris.

	Återbäringsfond	Uppskrivningsfond	Fond för orealiserade vinster	Övriga medel	Kapitalandelsfond	Årets resultat	Totalt Återbäringsmedel
Ingående balans	X	X	X	X	X	X	X
Föregående års vinstdisposition	+			+		—	
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	—			—			—
Under räkenskapsåret övertagna/överlåtna försäkringsbestånd	+/-						+/-
Förändring av fonder	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-
Valutakursförändring	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-
Årets resultat						+/-	+/-
Utgående balans	X	X	X		X	X	X

Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och återförsäkrares andel därav

19 § Ingår vid beräkning av utgående försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrares andel därav förpliktelser vilka ingick i den ingående balansen skall i de fall då förpliktelserna skall infrias i utländsk valuta den del av ingående balansen som kvarstår vid räkenskapsårets utgång omräknas till balansdagens kurs.

Valutakursvinst/förlust som uppkommer vid sådan omräkning skall redovisas under kapitalavkastning.

20 § Försäkringstekniska avsättningar (EE) skall i not kommenteras med avseende på väsentliga effekter till följd av valutakursförändringar, ändrade aktuariella principer, koncernförändringar och andra väsentliga förhållanden. Förändring som förklaras av att övertagna och överlåtna försäkringsbestånd redovisas direkt över balansräkningen skall alltid särredovisas.

Nedan angivna delposter skall dessutom i not uppdelas enligt följande:

- *Livförsäkringsavsättning (EE.2)*
 - i) tilldelad återbäring,
 - ii) övrig avsättning
- *Avsättning för oreglerade skador (EE.3)*

Skadeförsäkring

- i) Inträffade, och rapporterade skador,
- ii) Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)
- iii) Avsättning för skaderegleringskostnader.

Livförsäkringsföretag

- i) Fastställda skador,
- ii) Icke fastställda skador,
- iii) Avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor.

Allmänna råd

Enligt 5 kap. 4 § 4 ÅRFL skall kvardröjande risker i posten EE.1 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker anges om beloppet är väsentligt.

Livförsäkringsavsättning

21 §¹⁰ I not till balansräkningen skall en sammanfattning av de viktigaste beräkningsantagandena lämnas.

Allmänna råd

Sammanfattningen bör innehålla uppgifter om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftskostnader.

Pensionsförpliktelser

22 § Uppgift skall lämnas om hur företagets pensionsförpliktelser har täckts. Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen och/eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena skall redovisa överskottet i not till balansräkningen.

¹⁰ FRD art. 59.1.

Skulder avseende direkt försäkring

23 § Skulder avseende direkt försäkring (II.I) skall i balansräkningen eller i not uppdelas på skulder till försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag.

Poster inom linjen

24 § Om försäkringsföretaget har ställt säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för koncern- eller intresseföretag, skall särskild upplysning lämnas om detta.

RESULTATRÄKNINGEN

Premieinkomst

25 § Försäkringsföretag som meddelar livförsäkring skall i not till resultaträkningen specificera premieinkomsten på:

- a) inbetalda och tillgodoförda premier, inklusive ersättning från premiebefrielseförsäkring,
- b) portföljpremier,
- c) tilldelad återbäring,

med avdrag för

- d) premieskatt

Belopp avseende koncern- och intresseföretag skall särredovisas.

Allmänna råd

Med tilldelad återbäring avses t.ex. återbäring genom premiereduktion eller utökning av försäkringsförmåner.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

26 § I not till resultaträkningen skall uppgifter lämnas som beskriver hur kapitalavkastningen överförts från finansförvaltningen till försäkringsrörelsen. Sådan beskrivning skall innehålla uppgifter om hur kapitalunderlaget och kalkylräntan fastställts. Uppgift skall lämnas om vilket/vilka finansiella instrument som legat till grund för kalkylräntans bestämning och dessa instruments löptider.

Motsvarande uppgifter skall lämnas för beräkningar i väsentliga utländska valutor.

Försäkringsersättningar

27 § Utbetalda försäkringsersättningar (I.4.a/II.5.a) skall i not uppdelas på utbetalda skadeersättningar och driftskostnader för skadereglering.

Annulationer, inklusive återköp, skall anges om beloppet är väsentligt.

Driftskostnader

28 §¹¹ Posten Driftskostnader (I.7/II.8) skall i resultaträkningen eller i not specificeras enligt följande.

- a) Anskaffningskostnader,
- b) Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-),
- c) Administrationskostnader, samt
- d) Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

29 § Företagets samtliga driftskostnader enligt 3 kap. 5 § skall i not specificeras enligt följande.

- a) Personalkostnader m.m.
- b) Lokalkostnader m.m.
- c) Avskrivningar m.m.
- d) Övrigt.

Allmänna råd

Har ersättning för utförd tjänst erhållits och nettoredovisats mot driftskostnader enligt ovan särredovisas beloppen i not. Jfr. 2 kap. 4 § 6 ÅRL.

¹¹ FRD art. 34.

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

30 § Kapitalavkastning, intäkter skall i not specificeras enligt följande.

- a) *Driftsöverskott från byggnader och mark*
- b) *Erhållna utdelningar*
- c) *Ränteintäkter m.m.*
 - i) Obligationer och andra räntebärande värdepapper,
 - ii) Övriga ränteintäkter.
- d) *Återförda nedskrivningar*
 - i) Byggnader och mark,
 - ii) Aktier och andelar,
 - iii) Övriga placeringstillgångar.
- e) *Valutakursvinst, netto*
- f) *Realisationsvinst, netto*
 - i) Byggnader och mark,
 - ii) Aktier och andelar,
 - iii) Räntebärande värdepapper,
 - iv) Övriga placeringstillgångar

För punkt a) och c) skall anges intäkter avseende koncernföretag. För punkt b) skall anges intäkter avseende koncernföretag och intäkter avseende intresseföretag.

Punkt a) skall i not bruttoredovisas med uppgifter om hyresintäkter, driftskostnader och driftsöverskott.

31 § Kapitalavkastning, kostnader skall i not specificeras enligt följande.

a) Kapitalförvaltningskostnader

b) Räntekostnader m.m.

- i) Obligationer och andra räntebärande värdepapper,
- ii) Fastighetslån, (reducerat för räntebidrag),
- ii) Övriga räntekostnader.

c) Av- och nedskrivningar

- i) Byggnader och mark,
- ii) Aktier och andelar,
- iii) Övriga placeringstillgångar.

d) Valutakursförlust, netto

e) Realisationsförlust, netto

- i) Byggnader och mark,
- ii) Aktier och andelar,
- iii) Räntebärande värdepapper,
- iv) Övriga placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

32 § Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar skall i not delas upp på placeringstillgångar som föregås av en romersk siffra eller, där sådan post är uppdelad i delposter, arabisk siffra, samt på derivat upptagna under skuldposten II IVa.

Väsentliga effekter av återlagda orealiserade vinster och förluster skall belysas.

Känslighetsanalyser m.m.

Försäkringsrisker

33 § I årsredovisningen skall upplysningar lämnas om väsentliga risker och exponeringar i försäkringsverksamheten.

Allmänna råd

I beskrivningen bör exempelvis uppmärksammas betydelsefulla åtaganden avseende framtida miljö- eller naturskador, kredit- och ansvarsförsäkringar eller andra åtaganden där kostnaderna för en framtida skada ofta är betydande men svåra att förutsäga.

Utländsk valuta

34 § Följande upplysningar skall lämnas om utländsk valuta:

- 1) Upplýsningar om efter vilka principer tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta värderas.
- 2) Upplýsningar om nettoexponeringen i väsentliga utländska valutor.
- 3) Upplýsning om storleken på och förändringen av omräkningsdifferenser som ingår i eget kapital alternativt återbäringsmedel.
- 4) Övriga upplýsningar av väsentlig betydelse för bedömning av företagets valutaexponering.

Ränterisk

35 § Information skall lämnas om exponering mot ränterisker för varje finansiell tillgångs- och skuldpost samt för finansiella poster som inte upptagits i balansräkningen. Denna information skall innefatta uppgifter om räntebindningstider.

Med finansiella tillgångar och skulder avses tillgångar och skulder som inte är materiella eller immateriella.

Allmänna råd

Upplýsningar om ränterisker bör, där så är lämpligt och meningsfullt, även innefatta information om effektiva räntesatser för lämpliga kategorier av tillgångar och skulder.

Kreditrisk

36 § Information skall lämnas om exponering mot kreditrisker för varje finansiell tillgångspost samt för finansiella poster som inte upptagits i balansräkningen. Denna information skall innefatta uppgifter om:

- a) maximal kreditriskexponering och kreditriskexponering med hänsyn tagen till eventuella säkerheter, samt
- b) väsentliga koncentrationer av kreditrisk.

Med finansiella tillgångar och skulder avses tillgångar och skulder som inte är materiella eller immateriella.

Allmänna råd

En beskrivning och värdering av exponeringen mot kreditrisker för finansiella poster i och utanför balansräkningen bör göras uppdelat på olika kategorier av motparter. Grupperingen bör göras så att krediter som påverkas på ett likartat sätt av förändringar i ekonomiska förhållande grupperas tillsammans.

Tillämpade värderings- och redovisningsprinciper

37 § I årsredovisningen skall lämnas en utförlig beskrivning av tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper. Använda metoder för bestämning av verkliga värdet skall beskrivas i not. Skälen för vald metod anges.

Allmänna råd

Upplýsningsskyldigheten kan exempelvis avse de principer som tillämpats för redovisning av placeringstillgångar, försäkringstekniska avsättningar och återförsäkrares andel, förutbetalda anskaffningskostnader och koncernredovisning.

Föreskriftsenlighet

38 § Uppgift skall lämnas om huruvida företaget upprättat sin årsredovisning och sin koncernredovisning enligt dessa föreskrifter.

Undantag från upplysningsplikt

39 § Försäkringsföretag vars premieinkomst understiger 1000 basbelopp enligt lagen om allmän försäkring behöver inte lämna uppgifter enligt 5 kap. 1, 4, 20, 22, 23, 27, 29, 35 och 36 §§.

Försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 10 § samma lag behöver inte lämna uppgifter enligt 5 kap. 12, 14, 26 och 28 §§.

6 kap. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE OCH RESULTATANALYS

1 § Utöver vad som anges i lag skall i förvaltningsberättelsen lämnas upplysningar om verksamhetens inriktning samt om företagets respektive koncernens struktur. Upplysningar skall lämnas om väsentliga förändringar i verksamheten som köp och försäljning av dotterföretag, ingångna viktiga avtal och större investeringar. I förvaltningsberättelsen skall vidare för försäkringsföretaget och koncernen belysas väsentliga aspekter beträffande bl.a. likviditet och kapitalbehov samt personalsituationen.

Allmänna råd

Upplysningar som skall lämnas enligt 6 kap. 1 § ÅRFL (jfr. 6 kap. 1 § punkterna 1-3 ÅRL) bör även omfatta en redogörelse för vilka anpassningar av företagets ADB-system som nödvändiggörs av millenniumskiftet samt uppgifter om viktigare vidtagna och planerade åtgärder.

Femårsöversikt

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 2 § ÅRFL skall en femårsöversikt lämnas. Femårsöversikten bör uppställas i schematisk form och, med beaktande av om försäkringsföretag meddelar livförsäkring eller skadeförsäkring, minst innehålla följande uppgifter avseende försäkring för egen räkning:

Resultat

- a) Premieintäkt, (skadeförsäkringsföretag),
Premieinkomst, (skade- och livförsäkringsföretag),
- b) Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen,
- c) Försäkringsersättningar,
- d) Återbäring och rabatter,
- e) Försäkringsrörelsens tekniska resultat samt
- f) Årets resultat

Ekonomisk ställning

- a) Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde),
- b) Försäkringstekniska avsättningar,

- c) Konsolideringskapital (beskattat eget kapital, inklusive obeskattade reserver, återbäringsmedel, förlagslån samt övervärden efter avdrag för eventuella undervärden i tillgångar. Reducering för latent skatt görs ej). Vid värdering till verkligt värde bokförs därvid uppkommande latent skatt. Vid beräkning av konsolideringskapitalet bör sålunda uppkommande skuld för latent skatt återläggas.
- d) Kollektivt konsolideringskapital (avser livförsäkring; skillnaden mellan företagets tillgångar värderade till verkligt värde och företagets totala åtagande, dvs försäkringstekniska avsättningar och allokerad återbäring).

Vid angivande av konsolideringskapitalet bör anges hur stor del av konsolideringskapitalet som utgörs av latent skatt. Övervärdet i placeringstillgångar bör anges uppdelat på byggnader och mark, placeringar i koncernföretag och intresseföretag samt andra finansiella placeringstillgångar.

Nyckeltal

Resultat på försäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrörelsen

- a) *Skadeprocent, %* (försäkringsersättningar, i procent av premieintäkter),
- b) *Driftskostnadsprocent, %* (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 §, i procent av premieintäkter), samt
- c) *Totalkostnadsprocent, %* (summan av försäkringsersättningar enligt a) och driftskostnader enligt b), i procent av premieintäkter).

Livförsäkringsrörelsen

- a) *Förvaltningskostnadsprocent, %* (driftskostnader, enligt bilaga 4, 9 § jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångarna).

Resultat av kapitalförvaltningen

- a) *Direktavkastning, %* (kapitalavkastning, intäkter punkt a-c i bilaga 4, 11 §, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på C. Placeringstillgångar och G.II. Kassa och bank), samt

- b) *Totalavkastning, %* (kapitalavkastning, intäkter enligt a) ovan jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på C. Placeringstillgångar och G.II. Kassa och bank).

Vid beräkning av ovanstående nyckeltal bör större företag iaktta vad som sägs i Försäkringsbranschens redovisningsnämnds (FRN) cirkulär 1/1993.

Ekonomisk ställning

- a) *Konsolideringsgrad, %* (konsolideringskapital i procent av premieinkomsten för egen räkning).
- b) *Kollektiv konsolideringsgrad, %* (avser livförsäkring; förhållandet mellan tillgångarna till verkliga värde och företagets totala åtagande, multiplicerat med 100).

2 § Femårsöversikten skall upprättas i enlighet med de redovisningsprinciper som tillämpas i den senaste årsredovisningen, om inte sådan omräkning är förenad med särskilda svårigheter. Har omräkning inte företagits skall det upplysas härom och skälen anges.

Resultatanalys

3 § Resultatanalys enligt 6 kap. 3 § ÅRFL skall upprättas enligt bilaga 5.

7 kap. KONCERNREDOVISNING

Allmänna råd

Redovisningsrådets rekommendation "Koncernredovisning" (RR 1, fastställd i november 1996) bör tillämpas om inget annat följer av vad som anges i dessa föreskrifter.

1 § Bestämmelserna i 1-5 kap. samt 6 kap. 1 och 2 §§ skall tillämpas även vid upprättande av koncernredovisning.

Undantag från koncernredovisning vid hinder för inflytande

Allmänna råd

Enligt 7 kap. 2 § ÅRFL behöver ett dotterföretag inte omfattas av koncernredovisningen om betydande och varaktiga hinder begränsar moderföretagets möjligheter att utöva sitt inflytande över dotterföretaget. Förekomsten av legalt utdelningsförbud, som gäller för t.ex. svenska livförsäkringsföretag, innebär en sådan begränsning av moderföretagets kontroll över tillgångar och vinster att rätt till undantag från konsolideringskravet föreligger. Med hänsyn till nu rådande utdelningsförbud bör normalt ej svenska livförsäkringsföretag konsolideras.

Undantag från koncernredovisning vid tillfälliga innehav

2 § Vid tillämpning av 7 kap. 2 § ÅRFL skall andelar anses innehas tillfälligt och uteslutande i avsikt att säljas vidare om en köpare har blivit identifierad eller en eftersökning av en köpare har påbörjats samtidigt som det finns en hög sannolikhet att en försäljning kommer att ske inom ett år från anskaffningstillfället.

Allmänna råd

Föreskriften klargör i vilka fall som ett dotterföretag får uteslutas ur koncernredovisningen med stöd av ÅRL:s undantagsregel för tillfälligt innehavda aktier och andelar som uteslutande avses att säljas vidare. Föreskriften är också tillämplig för redovisningen av intresseföretag i koncernredovisningen. Undantag från kravet på tillämpning av kapitalandelsmetoden då ovan angivna rekvisit är vid handen är således möjlig.

Dotterföretag som ej konsolideras

3 § Moderbolag skall ange vilka dotterföretag som ej konsoliderats. För sådana dotterföretag skall anges väsentliga nyckeltal.

8 kap. DELÅRSRAPPORT

Allmänna råd

Allmänt

Försäkringsföretag, vars balansomslutning överstiger 1 miljard kronor, bör minst en gång under ett räkenskapsår som omfattar mer än tio månader avge en särskild redovisning (delårsrapport). Även sådana finansiella holdingföretag som skall tillämpa ÅRFL i sin koncernredovisning och vars koncernbalansräkning överstiger 1 miljard kronor, bör tillämpa detta allmänna råd i delårsrapport för koncern.

ÅRL:s tillämpning

Följande bestämmelser om delårsrapport i 9 kap. ÅRL bör tillämpas:

- 1 § andra och tredje styckena om den period rapporten skall avse m.m.,
- 2 § första stycket om tillhandahållande av delårsrapport,
- 3 § första stycket första och fjärde meningen om delårsrapportens innehåll, samt
- 4 § om jämförelse med föregående räkenskapsår.

Grundläggande regler

Reglerna i 1- 4 kap. bör tillämpas även i fråga om delårsrapport.

Moderföretag bör lämna upplysningar samt balans- och resultaträkningar enligt nedan för koncernen. Separata uppgifter avseende moderföretaget behöver lämnas endast om det är särskilt föreskrivet. Möjligheten att utelämna uppgifter för moderföretaget gäller endast i den mån inte annat följer av annan författning.

Balansräkning

I delårsrapporten bör intagas en balansräkning i sammandrag. Vid upprättande av koncernbalansräkningen skall bedömd full skatt beaktas.

Resultaträkning

I delårsrapport bör intagas en resultaträkning med åtminstone följande detaljeringsgrad:

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftskostnader
- 3,5-6,8-9. Övrigt
10. SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
- 2-3,9-10. Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
8. Driftskostnader
- 4,6,11. Övrigt
13. LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

1. Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar
- 2-5. Övrigt
6. Bokslutsdispositioner
7. Skatt
8. PERIODENS RESULTAT

I koncernen görs normalt en omfördelning av bokslutsdispositioner. I juridisk person kan resultaträkningen avbrytas vid resultat före bokslutsdispositioner.

Ändrade redovisningsprinciper

Avviker tillämpade redovisningsprinciper och rubricering av poster från den senast framlagda årsredovisningen bör detta anges med upplysning om förändringens effekt på lämnade uppgifter, om denna är väsentlig. Se även allmänt råd efter 2 kap. 8 §, beträffande Redovisningsrådets rekommendation "Redovisning av byte av redovisningsprincip" (RR 5, fastställd i december 1993).

Särskilda upplysningsregler

Av delårsrapporten bör framgå i vad mån företagets revisorer granskat rapporten.

Reglerna i allmänna rådet till 6 kap. 1 § avseende bl.a. redogörelse för vilka anpassningar av företagets ADB-system som nödvändiggörs av

millenniumskiftet, bör tillämpas i fråga om delårsrapporter som avges efter den 30 juni 1998.

Uppgift bör lämnas om konsolideringskapital och väsentliga nyckeltal angivna i det allmänna rådet efter 6 kap. 1 § avseende femårsöversikten. Väsentliga förändringar under året av övervärden på placeringstillgångar bör specificeras.

Insändande av delårsrapport

Delårsrapport bör i två exemplar insändas till Finansinspektionen snarast efter färdigställandet, dock senast inom två månader efter rapportperiodens utgång.

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Denna författning träder i kraft den 1 januari 1998 vid vilken tidpunkt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1996:29) om årsredovisning i försäkringsföretag upphör att gälla. Därvid skall iakttas följande.

1. Bestämmelserna i den nya författningen skall tillämpas på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 1998 eller senare samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår. Något hinder mot att tillämpa bestämmelserna på årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas under tiden den 1 januari - den 31 december 1997 föreligger dock inte.
2. Äldre bestämmelser (FFFS 1996:29) skall, om inte annat följer av punkt 1, alltjämt tillämpas såvitt gäller årsredovisningar, koncernredovisningar och årsbokslut för räkenskapsår som påbörjas före den 1 januari 1998 samt för delårsrapporter avseende del av sådant räkenskapsår.

CLAES NORGRÉN

Bengt-Allan Mettinger
(Redovisningsenheten)

SÄNDLISTA

Samtliga livförsäkringsbolags ekonomi- och redovisningschefer
Samtliga skadeförsäkringsbolags ekonomi- och redovisningschefer, utom
mindre lokala bolag för husdjursförsäkring
Generalagenter för i Sverige koncessionerade utländska försäkringsföretag

Finansbolagens Förening
Finansdepartementet
Finansinspektionens förordnade revisorer
Fondbolagens Förening
Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR
Företagens Uppgiftslämnardelegation, FUD
Konkurrensverket
Näringslivets Börskommitté, NBK
Redovisningsrådet
Riksskatteverket
Statistiska Centralbyrån, SCB
Stockholm Fondbörs AB
Svenska Bankföreningen
Svenska Fondhandlareföreningen
Svenska Försäkringsmäklares Förening, SFM
Sveriges Finansanalytikers Förening
Sveriges Försäkringsförbund
Sveriges Riksbank
Utländska Försäkringsbolags Förening, UFF
Värdepapperscentralen, VPC

Prenumeranter

BILAGA 1: BALANSRÄKNINGENS UPPSTÄLLNINGSFORM

TILLGÅNGAR

A. Tecknat ej inbetalt kapital

B. Immateriella tillgångar

- I Goodwill
- II Andra immateriella tillgångar

C. Placeringstillgångar

- I Byggnader och mark
- II Placeringar i koncernföretag och intresseföretag
 - 1. Aktier och andelar i koncernföretag
 - 2. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag
 - 3. Aktier och andelar i intresseföretag
 - 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag
- III Andra finansiella placeringstillgångar
 - 1. Aktier och andelar
 - 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper
 - 3. Andelar i investeringspooler
 - 4. Lån med säkerhet i fast egendom
 - 5. Övriga lån
 - 6. Utlåning till kreditinstitut
 - 6a. Derivat
 - 7. Övriga finansiella placeringstillgångar
- IV Depåer hos företag som avgivit återförsäkring

D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken

E. Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

- 1. Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
- 2. Livförsäkringsavsättning
- 3. Avsättning för oreglerade skador
- 4. Avsättning för återbäring och rabatter
- 5. Övriga försäkringstekniska avsättningar
- 6. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken

F. Fordringar

- I Fordringar avseende direkt försäkring
- II Fordringar avseende återförsäkring
- III Övriga fordringar

G. Andra tillgångar

- I Materiella tillgångar och varulager
- II Kassa och bank
- III Egna aktier
- IV Övriga tillgångar

H. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

- I Upplupna ränte- och hyresintäkter
- II Förutbetalda anskaffningskostnader
- III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

SUMMA TILLGÅNGAR

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

AA. Eget kapital

- I Aktiekapital eller Garantikapital
- II Överkursfond
- III Uppskrivningsfond
- IV Andra fonder
 - 1. Reservfond
 - 2. Fond för orealiserade vinster
 - 2a. Kapitalandelsfond
 - 3. Övriga fonder
- V Balanserad vinst eller förlust
- VI Årets resultat

AAa. Minoritetsintressen

BB. Obeskattade reserver

CC. Efterställda skulder

DD. Återbäringsmedel

- I Återbäringsfond
- II Uppskrivningsfond
- III Fond för orealiserade vinster
- IV Övriga medel
- IVa Kapitalandelsfond
- V Årets resultat

EE. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)

- 1. Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
- 2. Livförsäkringsavsättning
- 3. Avsättning för oreglerade skador
- 4. Avsättning för återbäring och rabatter
- 5. Utjämningsavsättning
- 6. Övriga försäkringstekniska avsättningar

FF. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)

GG. Avsättningar för andra risker och kostnader

1. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser
2. Avsättningar för skatter
3. Övriga avsättningar

HH. Depåer från återförsäkrare

II. Skulder

- I Skulder avseende direkt försäkring
- II Skulder avseende återförsäkring
- III Obligationslån
- IV Skulder till kreditinstitut
- IVa Derivat
- V Övriga skulder

JJ. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

- I Återförsäkrarens andel av Förutbetalda anskaffningskostnader
- II Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

POSTER INOM LINJEN

I. Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig

II. Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter, varje slag för sig

III. Ansvarsförbindelser

1. Garantier
2. Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland avsättningar och ej har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet
3. Övriga ansvarsförbindelser

IV. Åtaganden

1. Åtaganden till följd av återköpstransaktioner
2. Övriga åtaganden

BILAGA 2: RESULTATRÄKNINGENS UPPSTÄLLNINGSFÖRM

I. TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b. Premier för avgiven återförsäkring (-)
 - c. Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
 - d. Återförsäkrarens andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (+/-)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen (III.6.)
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
 - b. Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrarens andel (-)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftskostnader
8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
9. Förändring i Utjämningsavsättning
- 10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.1)**

II. TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1. Premieinkomster (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b. Premier för avgiven återförsäkring (-)
2. Kapitalavkastning, intäkter
3. Orealiserade vinster på placeringstillgångar
- 3a. Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b. Förändring i Avsättning för oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
6. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Livförsäkringsavsättning
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b. Övriga försäkringstekniska avsättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
8. Driftskostnader
9. Kapitalavkastning, kostnader
10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
- 10a. Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken
11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen (införs som post III.4.)
- 13. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (införs som post III.2.)**

III. ICKE-TEKNISK REDOVISNING

1. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post I.10.)
2. Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat (post II.13.)
- 3a Kapitalavkastning, intäkter
- 3b Orealiserade vinster på placeringstillgångar
4. Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen (post II.12.)
- 5a. Kapitalavkastning, kostnader
- 5b. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
6. Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen (post I.2.)
7. Övriga intäkter
8. Övriga kostnader
9. Extraordinära intäkter
10. Extraordinära kostnader

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt

11. Bokslutsdispositioner

Resultat före skatt

12. Skatt på årets resultat
13. Övriga skatter
- 13a. Minoritetens andel av årets resultat

14. Årets resultat

BILAGA 3: BALANSRÄKNINGENS POSTER

Tillgångar

1 §¹² Post A. Tecknat ej inbetalt kapital. Posten omfattar fordringar avseende ännu inte fullgjorda betalningar för tecknat aktie- eller garantikapital.

Allmänna råd

Posten är i ömsesidiga försäkringsbolag tillämplig vid bolagsbildning om garanterna med stöd av 2 kap. 17 § Försäkringsrörelselagen (1982:713) valt att betala in delar av beloppet inom två år från bolagets bildande.

I försäkringsaktiebolag är posten endast tillämplig vid nyemission.

2 §¹³ Post B.I Goodwill. Posten omfattar mot vederlag förvärvad goodwill och koncerngoodwill.

3 §¹⁴ Post B.II Andra immateriella tillgångar. Posten omfattar:

- balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten,
- koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter,
- hyresrätter och liknande rättigheter, samt
- förskott avseende immateriella tillgångar.

4 §¹⁵ Post C.I Byggnader och mark. Posten omfattar:

- byggnader och mark,
- byggnad under uppförande, samt
- erlagd handpenning avseende byggnader och mark.

Allmänna råd

Posten omfattar således även fastigheter i vilken den egna verksamheten bedrivs.

5 § Posterna C.II 1. och C.II 3. Aktier och andelar i koncern- respektive intresseföretag. Här redovisas innehav av aktier och andelar, samt teckningsrätter och delrätter på aktier i koncern- respektive intresseföretag.

¹² FRD art. 6.

¹³ FRD art. 6.

¹⁴ FRD art. 6.

¹⁵ FRD art. 6.

6 §¹⁶ Posterna C.II 2. och C.II 4. Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag respektive intresseföretag. Dessa poster omfattar obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongare och diskonteringsinstrument) emitterade av koncernföretag och intresseföretag, samt lån till sådana företag.

7 § Post C.III 1. Aktier och andelar. Här redovisas innehav av aktier och andelar samt teckningsrätter och delrätter på aktier.

Andelar i s.k. blandade värdepappersfonder skall ingå om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till minst hälften utgörs av aktier eller aktierrelaterade instrument.

8 §¹⁷ Post C.III 2. Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Här redovisas sådana omsättningsbara obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive nollkupongs- och diskonteringsinstrument) som emitterats av kreditinstitut eller andra företag eller offentliga organ.

Andelar i s.k. blandade värdepappersfonder skall ingå i denna post om det bokförda värdet på de förvaltade tillgångarna till mer än hälften utgörs av räntebärande värdepapper eller liknande instrument.

Allmänna råd

Vid gränsdragningen mellan posten C.III 2 och posterna C.III 4-6 bör det primära kriteriet utgöras av omsättnings- och överlåtbarheten i fordringsförhållandet. Placeringar vilka motsvaras av ett löpande skuldebrev bör därför normalt föras under posten Obligationer och andra räntebärande värdepapper (C.III 2) medan enkla skuldebrev redovisas som lån under posterna Lån med säkerhet i fast egendom (C.III 4), Övriga lån (C.III 5), samt Utlåning till kreditinstitut (C.III 6).

9 §¹⁸ Post C.III 3. Andelar i investeringspooler. Posten omfattar ett försäkringsföretags andel i en med andra företag eller pensionsfonder gemensam investering, vilken förvaltas av en eller flera av dessa företag eller pensionsfonder.

10 §¹⁹ Post C.III 4. Lån med säkerhet i fast egendom. Här redovisas lån vilkas säkerheter helt eller delvis utgörs av inteckningar i fast egendom. Har flera säkerheter erhållits för ett lån, skall lånet redovisas i denna post om minst hälften av erhållna säkerheters värde utgörs av fast egendom.

¹⁶ FRD art. 6. och 9.

¹⁷ FRD art. 9.

¹⁸ FRD art. 10.

¹⁹ FRD art. 11.

11 §²⁰ Post C.III 5. Övriga lån. Här redovisas lån för vilka andra säkerheter än fast egendom erhållits, t.ex. livförsäkringslån.

12 §²¹ Post C.III 6. Utlåning till kreditinstitut. Här redovisas utlåning till kreditinstitut (banker, kreditmarknadsbolag, finansbolag och hypoteksinstitut) där insatta medel är disponibla först efter viss uppsägningstid.

Tillgodohavanden utan sådan begränsning skall, oavsett om de är räntebärande eller ej, tas upp under posten Kassa och bank (G.II).

Allmänna råd

Exempel på utlåning enligt denna paragraf är marknadsbevis. I denna post redovisas även medel som för försäkringsföretaget är direkt uppsägningsbara men där sådan uppsägning medför ett kompensationskrav till den externa kreditgivaren i form av räntekompensation eller likvärdig ersättning.

13 § Post C.III 6a. Derivat. Försäkringsföretag skall i uppställningsformen för balansräkningen infoga posten C.III 6a Derivat. Posten skall omfatta optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument som har ett positivt bokfört värde. Undantag får göras för derivatinstrument som vid säkringsredovisning med anskaffningsvärdering redovisas tillsammans med den säkrade positionen.

Allmänna råd

Begreppet finansiella instrument har här en vidsträckt betydelse. Inte endast rättigheter och förpliktelser avsedda för handel på värdepappersmarknaden omfattas (jfr 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument), utan även partsspecifika avtal som t.ex. swappar.

Av 49 § följer att instrument av motsvarande slag, men med negativt värde, skall tas upp under Skulder som post II.IVa Derivat.

Bestämmelserna innebär således normalt att aktie-, och ränterelaterade finansiella instrument inte tas upp tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Av 5 och 7 §§ följer att teckningsrätter och delrätter skall tas upp under posten Aktier och andelar.

14 §²² Post C.III 7. Övriga finansiella placeringstillgångar. Under denna post redovisas finansiella placeringstillgångar som inte omfattas av 5-13 §§ t.ex.

²⁰ FRD art. 12.

²¹ FRD art. 13.

²² FRD art. 13.

fordringar på överförande part vid s.k. äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 §.

15 §²³ Post C.IV Depåer hos företag som avgivit återförsäkring. Försäkringsföretag som mottagit återförsäkring skall som denna post redovisa fordringar hos cedenten eller tredje man eller belopp som innehållits av sådant företag, motsvarande värdet på deponerade medel hos sådant företag. Fordran får inte läggas samman med andra fordringar hos eller avräknas mot andra skulder till cedenten.

Värdepapper som deponerats hos cedenten skall redovisas under respektive delpost under placeringstillgångar.

Allmänna råd

Värdepapper som deponerats anges även som ställd pant.

16 §²⁴ Post D. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken. Posten avser fondförsäkringsföretag och omfattar placeringstillgångar för skuldtäckning av posten FF. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring).

Posten omfattar även placeringstillgångar vilka innehas för en tontins räkning med avsikt att fördelas mellan medlemmarna.

Allmänna råd

Fondandelar som innehas för egen räkning redovisas under Aktier och andelar.

En tontin består av en grupp försäkringstagare som bildar ett ömsesidigt försäkringsbestånd, där de som lever vid försäkringstidens slut delar på det förräntade värdet av inbetalt belopp.

17 §²⁵ Post E. Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar. Posterna E.1. - E.6. omfattar återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar upptagna under post EE. Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring) och FF. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring).

18 §²⁶ Post F.I Fordringar avseende direkt försäkring. Här redovisas fordringar hos försäkringstagare, försäkringsmäklare och andra försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

²³ FRD art. 14.

²⁴ FRD art. 15.

²⁵ FRD art. 24.

²⁶ FRD art. 6.

19 §²⁷ Post G.I Materiella tillgångar och varulager. Posten omfattar materiella tillgångar såsom maskiner och inventarier, förskott avseende materiella tillgångar, samt varulager.

20 §²⁸ Post G.II Kassa och bank. Posten omfattar betalningsmedel, inklusive utländska sedlar och mynt, som fritt kan disponeras.

Allmänna råd

Post G.III - Egna aktier. Aktier som ingår i denna post får enligt 4 kap. 1 § ÅRFL inte tas upp till något värde. Bestämmelsen skall även tillämpas i koncernredovisningen för konsoliderade dotterbolags aktieinnehav i moderföretag eller annat koncernföretag. Sådan omständighet att innehavets värde säkrats saknar betydelse. Derivat-instrument relaterade till egna aktier och negativa positioner i egna aktier redovisas enligt vanliga regler.

21 §²⁹ Post G.IV Övriga tillgångar. Posten omfattar tillgångar som inte kan placeras under posterna G.I - G.III.

22 §³⁰ Post H.I Upplupna ränte- och hyresintäkter. Denna post omfattar på balansdagen intjänad men ej erhållen ränta och hyra.

23 §³¹ Post H.II Förutbetalda anskaffningskostnader. Posten omfattar anskaffningskostnader som enligt 4 kap. 8 § ÅRFL skall tas upp som tillgång.

24 § Post H.III Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Posten omfattar under räkenskapsåret bokförda utgifter som utgör kostnader för perioder efter balansdagen samt under räkenskapsåret bokförda intäkter som utgör inkomster efter balansdagen.

Eget kapital, avsättningar och skulder

25 §³² Post AA.I Aktiekapital eller Garantikapital. Posten omfattar kapital som enligt lag räknas som eget kapital tecknat av aktieägare eller, i ömsesidiga försäkringsbolag, kapital tecknat av garantier.

²⁷ FRD art. 6.

²⁸ FRD art. 12.

²⁹ FRD art. 16.

³⁰ FRD art. 17.

³¹ FRD art. 18.

³² FRD art. 19.

26 § Post AA.II Överkursfond. Skade- och fondförsäkringsaktiebolag skall under denna post redovisa överkurs vid emission av aktier.

27 §³³ Post AA.III respektive DD.II Uppskrivningsfond. Posten omfattar belopp som satts av till en uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 § ÅRFL.

Skade- och fondförsäkringsföretag skall redovisa uppskrivningsfonden under post AA.III och traditionella livförsäkringsföretag under post DD.II.

28 §³⁴ Post AA.IV 1. Reservfond. Här redovisar skade- och fondförsäkringsaktiebolag avsättningar till reservfond enligt 12 kap. 9 § Försäkringsrörelselagen (1982:713).

29 §³⁵ Post AA.IV 2. respektive DD.III Fond för orealiserade vinster. Denna post omfattar sådana vinster som, vid en tillämpning av 4 kap. 5 § ÅRFL, uppkommer till följd av att det verkliga värdet vid räkenskapsårets utgång överstiger anskaffningsvärdet.

Skade- och fondförsäkringsföretag skall redovisa Fond för orealiserade vinster under post AA.IV 2 och traditionella livförsäkringsföretag under post DD.III.

³³ FRD art. 20.

³⁴ FRD art. 20.

³⁵ FRD art. 20.

Om det är förenligt med god redovisningssed får den orealiserade vinsten beräknas per placeringstillgång som föregås av en romersk siffra eller, där sådan post är uppdelad i delposter, arabisk siffra. Vid beräkningen torde ofta derivat avseende samma tillgångsslag kunna innefattas.

Avsättningen skall ske med beaktande av skatt.

Allmänna råd

Med anskaffningsvärde bör för räntebärande värdepapper förstås upplupet anskaffningsvärde.

Med hänsyn till kravet på god redovisningssed får vinster avseende byggnader och mark inte beräknas på portföljbasis.

30 §³⁶ Post AA.IV 2a. respektive DD.IVa Kapitalandelsfond. Här skall redovisas det mellanskillnadsbelopp som, skall sättas av till kapitalandelsfond vid tillämpning av 7 kap. 2 § ÅRFL.

Avsättningen skall ske med beaktande av skatt.

31 §³⁷ Post AA.IV 3. Övriga fonder. Här redovisar skade- och fondförsäkringsföretag fonder som inte omfattas av 26-30 §§.

32 § Post AA.V Balanserad vinst eller förlust. Här redovisar skade- och fondförsäkringsföretag balanserade vinstmedel eller förluster från tidigare räkenskapsår.

33 § Post AA.VI respektive DD.V Årets resultat. Här upptas nettovinst eller nettoförlust för räkenskapsåret.

Skade- och fondförsäkringsföretag skall redovisa årets resultat under post AA.VI och traditionella livförsäkringsföretag under post DD.V.

34 §³⁸ Post CC. Efterställda skulder. Har det genom avtal bestämts att vissa skulder, vare sig de representeras av värdepapper eller ej, i händelse av likvidation eller konkurs skall återbetalas först efter det att övriga borgenärer tillgodosetts, skall sådana skulder tas upp under denna post.

³⁶ FRD art. 20.

³⁷ FRD art. 20.

³⁸ FRD art. 21.

35 § Post DD.I Återbäringsfond. Under denna post redovisar försäkringsföretag som meddelar traditionell livförsäkring avsättningar till:

- a) återbäringsfond för livförsäkringsrörelse,
- b) återbäringsfond för annan rörelse än livförsäkringsrörelse, samt
- c) i livförsäkringsaktiebolag tecknad överkurs vid emission.

Punkt a) omfattar även fondförsäkringsföretag om hela eller delar av årsvinsten enligt 11 § lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder satts av till en Återbäringsfond.

36 § Post DD.IV Övriga medel. Här redovisar traditionella livförsäkringsföretag vinstmedel från annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, i den mån sådana vinstmedel inte satts av till en Återbäringsfond för sådan annan rörelse, samt övriga medel.

37 §³⁹ Post EE.1. Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker. Här redovisar försäkringsföretag som meddelar skadeförsäkring premiereserv enligt 7 kap. 1-2 §§ Försäkringsrörelselagen (1982:713).

Med kvardröjande risker avses avsättningar för att täcka ersättningskrav och kostnader relaterade till försäkringsavtalen med hänsyn till risker som försäkringsföretaget bär efter räkenskapsårets utgång, och som går utöver de mot dessa avtal svarande ej intjänade och förväntade premierna.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor skall redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (EE.3) oberoende om avsättningarna har beräknats enligt premiereservgrunder eller ej.

38 §⁴⁰ Post EE.2. Livförsäkringsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som meddelar traditionell livförsäkring premiereserv enligt 7 kap. 1-2 §§ Försäkringsrörelselagen (1982:713), inklusive tilldelad återbäring. Med tilldelad återbäring avses återbäring som tilldelats men vid balansdagen ännu inte förfallit till betalning.

Försäkringstekniska avsättningar för skadelivräntor och sjukräntor skall redovisas under posten Avsättning för oreglerade skador (EE.3) oberoende om avsättningarna har beräknats enligt premiereservgrunder eller ej.

³⁹ FRD art. 25 och 26.

⁴⁰ FRD art. 27.

39 §⁴¹ Post EE.3. Avsättning för oreglerade skador. Här redovisas försäkringsföretagets uppskattade slutliga kostnad för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som bolaget redan betalat med anledning av ersättningskrav. I beloppet skall inräknas beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid årsskiftet ännu inte slutreglerade skador samt tilldelad återbäring som förfallit till betalning.

Avsättningar för inträffade men ej inrapporterade skador (IBNR) skall på basis av företaget erfarenhet och skadeutfall omfatta kostnader för inträffade men för försäkringsföretaget okända skador.

Posten skall även inkludera premiereserver avseende skadelivräntor och sjukräntor samt avsättningar för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension).

40 §⁴² Post EE.4. Avsättning för återbäring och rabatter. Här redovisas avsättningar för återbäring och rabatter till försäkringstagare eller andra förmånstagare i den mån beloppet inte tidigare gottskrivits dem.

Allmänna råd

Posten avser främst rabatter i försäkringsföretag som meddelar skadeförsäkring.

Försäkringsföretag som meddelar traditionell livförsäkring redovisar tilldelad men ej förfallen återbäring under posten Livförsäkringsavsättning (EE.2), och tilldelad och förfallen återbäring under posten Avsättning för oreglerade skador (EE.3). Med återbäring avses i dessa fall belopp som tilldelats och fördelats på enskilda försäkringstagare eller försäkringsavtal. Har livförsäkringsföretag istället tilldelat återbäring utan sådan fördelning skall beloppet föras under denna post.

41 §⁴³ Post EE.5. Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som meddelar kreditförsäkring avsättningar för utjämning av variationer i skadefrekvenser mellan åren eller för att täcka speciella risker.

42 §⁴⁴ Post EE.6. Övriga försäkringstekniska avsättningar. Under denna post redovisas försäkringstekniska avsättningar som inte redovisas i posterna EE.1 - EE.5

⁴¹ FRD art. 28.

⁴² FRD art. 29.

⁴³ FRD art. 30.

⁴⁴ FRD art. 26.

43 §⁴⁵ Post FF. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag som meddelar fondförsäkring skall under denna post redovisa försäkringstekniska avsättningar gjorda för att täcka åtaganden i livförsäkringsavtal vilkas värde eller avkastning bestäms med ledning av placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken eller med ledning av ett index.

Andra avsättningar än första stycket med syfte att täcka dödsfallsrisker, driftskostnader eller andra risker skall redovisas under Livförsäkringsavsättning (EE.2).

Posten omfattar även avsättningar som representerar en tontinorganisatörs åtaganden gentemot tontinens medlemmar.

44 § Post GG.1. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelser samt övriga pensionsförbindelser.

45 § Post GG.2. Avsättningar för skatter. Posten omfattar avsättningar för inkomstskatt, avkastningsskatt, latent skatt och därmed jämförliga skatter.

Avsättning för framtida särskild löneskatt på ersättning från sjukpensionsförsäkring under förtidspensionstiden (tjänstepension) redovisas under post EE.3

Allmänna råd

Skulder avseende källskatt, mervärdesskatt, fastighetsskatt m.fl. redovisas som post II.V Övriga skulder.

46 §⁴⁶ Post HH. Depåer från återförsäkrare. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring skall under denna post redovisa ett belopp motsvarande värdet på kontanter eller andra värdehandlingar som deponerats av företag som mottagit återförsäkring enligt återförsäkringsavtal eller innehållits av samma skäl.

Försäkringsföretaget som mottagit värdehandlingen får inte, oavsett om de står som ägare eller ej, redovisa annat belopp än vad företaget är skyldigt enligt depositionen.

47 § Post II.I Skulder avseende direkt försäkring. Här redovisas skulder till försäkringstagare, försäkringsmäklare och försäkringsföretag avseende direkt försäkring.

⁴⁵ FRD art. 31.

⁴⁶ FRD art. 32

48 §⁴⁷ Post II.III Obligationslån. Posten omfattar av bolaget utelöpande obligationslån och konvertibla lån.

49 § Post II.IVa Derivat. Försäkringsföretag skall i uppställningsformen för balansräkningen infoga posten II.IVa Derivat. Posten skall omfatta optioner, terminer, swappar och liknande finansiella instrument som har ett negativt bokfört värde. Undantag får göras för derivatinstrument som vid säkringsredovisning med anskaffningsvärdering redovisas tillsammans med den säkrade positionen.

Allmänna råd

Begreppet finansiella instrument har här en vidsträckt betydelse. Inte endast rättigheter och förpliktelser avsedda för handel på värdepappersmarknaden omfattas (jfr 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument), utan även partsspecifika avtal som t.ex. swappar.

Av 13 § följer att instrument av motsvarande slag, men med positivt värde, skall tas upp under Placeringstillgångar under post C.III 6a Derivat.

Bestämmelserna innebär således normalt att aktie-, och ränterelaterade finansiella instrument inte tas upp tillsammans med motsvarande underliggande instrument. Av 5 och 7 §§ följer dock att teckningsrätter och delrätter skall tas upp under Aktier och andelar.

50 § Post II.V Övriga skulder. Under denna post redovisas skulder som inte kan placeras under annan post. T.ex. skulder till mottagande part vid s.k. äkta återköpstransaktioner enligt 2 kap. 5 §.

51 § Post JJ.I Återförsäkrares andel av Förutbetalda anskaffningskostnader. Har ett försäkringsföretag återförsäkrat sådan förpliktelse för vilkas anskaffningskostnader tagits upp under Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) skall återförsäkrad andel redovisas under denna post.

52 § Post JJ.II Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Posten omfattar kostnader som avser räkenskapsåret men som innebär utgifter först efter balansdagen samt under räkenskapsperioden bokförda inkomster som utgör intäkter för perioder efter balansdagen.

Poster inom linjen

⁴⁷ FRD art. 6.

§ 53 Under post I, Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, skall, under särskild rubrik, upptagas det bokförda värdet av tillgångar belastade med särskild förmånsrätt uppdelade per balanspost.

Under post IV 1, Åtaganden till följd av återköpstransaktioner, redovisas åtaganden till följd av oäkta återköpstransaktioner. Överförande part skall därvid ta upp lösenpriset för den i transaktionen ingående utställda säljoptionen.

Specifikation till poster inom linjen får redovisas i not.

Allmänna råd

Ställda panter och därmed jämförliga säkerheter bör redovisas uppdelade på ett sådant sätt så att det klart framgår vilken eller vilka balansposter som är belastade och med vilket belopp.

BILAGA 4: RESULTATRÄKNINGENS POSTER

1 §⁴⁸ Post I.1.a. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). I försäkringsföretag som meddelar skadeförsäkring skall såsom premieinkomst redovisas den totala bruttopremien avseende direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras försäkringsföretaget med anledning av försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Såsom premieinkomst inräknas även premier för försäkringsperioder som påbörjas först efter räkenskapsårets utgång om de enligt avtal förfaller till betalning under räkenskapsåret.

Med bruttopremie avses den i avtal bestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter och omfattar bl.a.:

- a) ej aviserade premier där premien först kan beräknas vid räkenskapsårets utgång,
- b) terminspremier vid halvårsvisa, kvartalsvisa eller månadsvisa premieinbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft i samband med tecknandet,
- c) vid koassurans, företagets andel av totalt premiebelopp,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag avseende övertagna försäkringstekniska avsättningar enligt 2 kap. 8 § som inte redovisas över balansräkningen,
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier,

efter avdrag för

- f) återförsäkringspremier som återbetalts till eller gottskrivits cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragning eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen,
- g) annullationer

Förnyelsepremier där bekräftelse från försäkringstagaren om förnyelse saknas samt premier för nytecknade försäkringsavtal skall inräknas varmed de beräknas inflyta.

Annullationer skall reducera premieinkomsten så snart beloppet är känt. Tilläggspremier skall inräknas med belopp varmed de beräknas inflyta. Posten skall redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som utgår på försäkringspremien.

⁴⁸ FRD art. 35.

Allmänna råd

Belopp som kan tillgodoföras räkenskapsåret bestäms av respektive avtalsinnehåll oavsett om premierna vid bokslutstillfället aviserats eller ej. Såsom premieinkomst upptas samtliga premier för vilka bolagets ansvarighet inträtt. Enligt första stycket föreligger ansvarighet när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Ett exempel på det senare är vissa konsumentförsäkringar (TV/radio och vitvaror) som tecknas och inbetalas vid inköpstillfället trots att försäkringsskyddet först inträder efter det att sedvanlig garanti löpt ut.

Tidsperioden för vilken bolaget är ansvarig framgår normalt av försäkringsavtalet. Vid bedömning av om ansvarighet föreligger för terminspremie som aviserats och/eller förfaller till betalning först efter räkenskapsårets utgång tas hänsyn till om motsvarande termin är att betrakta som ett nytt försäkringsavtal eller som en delbetalning av en årspremie. Har bolaget enligt avtalet en möjlighet att ändra villkoren vid varje termin bör avtalet normalt betraktas som ett nytt avtal.

Paragrafens första stycket innebär att premier som betalats under räkenskapsåret men vars förfalldag inträffar och vars försäkringsperiod inleds efter räkenskapsårets utgång inte kommer att inräknas i premieinkomsten. Sådan premie anses utgöra ett förskott och redovisas som skuld till försäkringstagaren.

Med *portföljpremie* avses avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren med syfte att för ännu inte inträffade skador täcka återförsäkrarens ansvar enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal - såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av kontraktet.

Belopp som uttaxerats på försäkringstagare i ömsesidiga försäkringsföretag enligt 13 kap. 1 § Försäkringsrörelselagen (1982:713) skall upptas som premieinkomst det år förlusten uppkommit och för vilket uttaxeringen avser att täcka.

2 §⁴⁹ Post II.1.a. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring). I försäkringsföretag som meddelar livförsäkring skall med premieinkomst avses under räkenskapsåret inbetalda belopp avseende direkt försäkring samt, beträffande mottagen återförsäkring, inbetalda och tillgodoförda belopp till följd av ingångna försäkringsavtal, oavsett om dessa helt eller delvis avser ett senare räkenskapsår, och omfatta bl.a.:

- a) återbäring som tilldelats i form av premiereduktion eller utvidgning av försäkringsförmåner,
- b) tilläggspremier vid terminsbetalningar samt ersättningar från försäkringstagare för utgifter som försäkringsföretaget haft,
- c) vid koassurans, företagets andel av totalt premiebelopp,
- d) ersättningar från andra försäkringsföretag avseende övertagna försäkrings tekniska avsättningar och återbäringsfonder enligt 2 kap. 8 § som inte redovisas över balansräkningen,
- e) återförsäkringspremier från cedenten och retrocedenten, inklusive portföljpremier,

efter avdrag för

- f) återförsäkringspremier som återbetalts till cedenten och retrocedenten vid portföljåterdragnings eller förändring av andelen i återförsäkringsavtalen.

Posten skall redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som utgår på försäkringspremien.

Allmänna råd

Med *portföljpremie* avses avräkningspost mellan cedenten och återförsäkraren med syfte att för ännu inte inträffade skador täcka återförsäkrarens ansvar enligt ett proportionellt återförsäkringsavtal - såväl vid byte av återförsäkrare som vid ändring av återförsäkrarens andel av kontraktet.

3 §⁵⁰ Post I.1.b. respektive II.1.b. Premier för avgiven återförsäkring. Försäkringsföretag som avgivit återförsäkring skall under denna post redovisa under räkenskapsåret utbetalda belopp eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier.

Avdrag skall göras för belopp som gottskrivits till följd av portföljåterdragnings eller förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

⁴⁹ FRD art. 35.

⁵⁰ FRD art. 36.

4 §⁵¹ Post I.1. c. och d. Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker och återförsäkrares andel av denna. Under posten I.1.c redovisas årets förändring av posten Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker (EE.1) och under posten I.1.d årets förändring av posten (E.1).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

5 §⁵² Post I.4.a. respektive II.5.a. Utbetalda försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring). Posten aa) Före avgiven återförsäkring omfattar alla försäkringsersättningar som under räkenskapsåret betalats ut till försäkringstagare eller andra förmånstagare på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador oberoende av när skadan inträffat. Som utbetald försäkringsersättning redovisas även återköp.

I posten ingår driftskostnader avseende skadereglering enligt 3 kap. 5 §.

Värdet av vid skadereglering övertagen egendom skall minska utbetalda ersättningar, liksom belopp som beräknas återvinnas genom regress eller annan åtgärd.

Posten bb) Återförsäkrares andel omfattar belopp som försäkringsföretaget erhållit från återförsäkrare eller tagit upp som fordran på återförsäkrare enligt ingångna återförsäkringsavtal. Beloppet skall täcka såväl interna som externa försäkringsersättningar.

Allmänna råd

Exempel på driftskostnader avseende utbetalda försäkringsersättningar är bland annat interna och externa kostnader för besiktning och värdering av inträffade skador, utgifter för att ersätta skadad egendom eller för sjukvård, rehabilitering, etc. vid personskada, arvoden till personal och andra konsulter samt övriga kostnader hänförliga till reglering av skador eller ersättningar.

⁵¹ FRD art. 37.

⁵² FRD art. 38.

6 § Post I.4.b. respektive II.5.b. Förändring i Avsättning för oreglerade skador (efter avgiven återförsäkring). Under posten aa) Före avgiven återförsäkring redovisas årets förändring av posten Avsättning för oreglerade skador (EE.3) och under bb) återförsäkrarens andel av denna förändring (post E.3).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

7 § Post I.5. respektive II.6.b Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring). Försäkringsföretag skall i uppställningsschemat för resultaträkningen under post I.5. (skadeförsäkring) respektive II.6.b. (livförsäkring) infoga följande delposter:

- post I.5.aa) respektive II.6.b. aa) Före avgiven återförsäkring, och
- post I.5.bb) respektive II.6.b. bb) Återförsäkrarens andel (-).

Under posten I.5.aa) respektive II.6 b. aa) Före avgiven återförsäkring redovisas årets förändring av posten Övriga försäkringstekniska avsättningar (EE.6) och under I.5.bb) respektive II.6.b. bb) återförsäkrarens andel av denna förändring (post E.5).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

8 §⁵³ Post I.6. respektive II.7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring). Posten omfattar återbäring och rabatter som betalats ut under räkenskapsåret eller skall utbetalas till försäkringstagare eller andra förmånstagare, enligt villkor intagna i enskilda försäkringsavtal eller för en grupp av försäkringar eller på grundval av annat beslut om återbäring och rabatt gällande för det ifrågavarande räkenskapsåret.

Posten inkluderar årets förändring av Avsättning för återbäring och rabatter (EE.4), och återförsäkrarens andel därav (E.4).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

⁵³ FRD art. 39.

9 §⁵⁴ Post I.7. respektive II.8. Driftskostnader. Posten indelas i följande delposter:

- a. Anskaffningskostnader,
- b. Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-),
- c. Administrationskostnader, samt
- d. Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring (-).

Med *anskaffningskostnader* avses driftskostnader som uppkommit för att ingå försäkringsavtal. Posten omfattar såväl direkta kostnader som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som annonskostnader och administrativa kostnader som sammanhänger med handläggning av offerter och utfärdande av försäkringsbrev.

Med *förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader (+/-)* avses avsättningar till och av- och nedskrivning av posterna Förutbetalda anskaffningskostnader (H.II) och Återförsäkrarens andel därav (JJ.I) enligt 4 kap. 8 § ÅRFL och 4 kap. 11-12 §§.

Med *administrationskostnader* avses driftskostnader för premieuppbörd, förvaltning av bestånd, hantering av återbäring och rabatter samt mottagen och avgiven återförsäkring och som inte kan relateras till skadereglerings-, anskaffnings-, eller kapitalförvaltningskostnader.

Allmänna råd

I posten redovisas gemensamma driftskostnader, såsom definierats i 3 kap. 5 § andra stycket, för personaladministration, ADB/IT, ekonomi/finans/juridik, generell marknadsföring, revision, företagsledning och styrelse, avgifter till Finansinspektionen m.m.

10 § Post I.9. Förändring i Utjämningsavsättning. Här redovisar försäkringsföretag som meddelar kreditförsäkring årets förändring av posten Utjämningsavsättning (EE.5).

⁵⁴ FRD art. 34, 40 och 41.

11 §⁵⁵ Post II.2. respektive III.3a. Kapitalavkastning, intäkter. Posten avser avkastning på placeringstillgångar:

- a. driftsöverskott från byggnader och mark,
- b. utdelning på aktier och andelar,
- c. ränteintäkter m.m.,
- d. valutakursvinster, netto
- e. återförda nedskrivningar, samt
- f. realisationsvinster, netto.

Med *driftsöverskott från byggnader och mark* avses det sammanlagda driftsnettot av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Med *driftsnetto* avses i denna paragraf hyresintäkter minus driftskostnader enligt redovisningen för perioden. I driftskostnader ingår redovisade kostnader för fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästanpassningar, tomträttsavgäld och fastighetsskatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration. Räntebidrag skall inte inräknas i driftsöverskottet utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* avses utdelning på aktier och andelar redovisade under posterna C.II 1 och C.II 3 (koncern-, och intresseföretag) och C.III 1.

Med *ränteintäkter m.m.* avses under räkenskapsåret intjänade ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion skall ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet. Periodisering skall ske enligt 4 kap. 1 §.

Med *valutakursvinster, netto* avses såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar hänförliga till förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta uppdelas i en del hänförlig till värdeförändringen och en del hänförlig till den värdeförändring som orsakats av valutakursförändringar.

Posten omfattar även valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under post II.9/III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

⁵⁵ FRD art. 34 och 42.

Realisationsvinster, netto avser vinster som uppkommit vid avyttring av placeringstillgångar.

Allmänna råd

Vid värdering till anskaffningsvärde bör med realisationsvinst avses positiv skillnad mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör med realisationsvinst avses positiv skillnad mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper förstås med anskaffningsvärde upplupet anskaffningsvärde och för övriga tillgångar historiskt anskaffningsvärde. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posten Orealiserade vinster respektive förluster på placeringstillgångar.

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.7 Övrig intäkter.

12 §⁵⁶ Post II.3. respektive III.3b. Orealiserade vinster på placerings-tillgångar. Försäkringsföretag som meddelar skadeförsäkring och traditionell livförsäkring skall under denna post, vid värdering till verkligt värde, redovisa positiva värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade vinster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

13 §⁵⁷ Post II.3a. Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken. Försäkringsföretag som meddelar fondförsäkring skall i uppställningsschemat för resultaträkningen infoga posten:

- II.3a. Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken.

Under II.3a. förs såväl realiserade som orealiserade värdeökningar avseende placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D).

⁵⁶ FRD art. 44.

⁵⁷ FRD art. 44.

14 § Post II.6 a. Livförsäkringsavsättning. Under posten aa) Före avgiven återförsäkring redovisas årets förändring av Livförsäkringsavsättning (EE.2) och under bb) återförsäkrarens andel av denna förändring (E.2).

Förändringar som förklaras av att avsättningsposternas ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

15 §⁵⁸ Post II.9./III.5a. Kapitalavkastning, kostnader. Posten avser kostnader för placeringstillgångar:

- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av-, och nedskrivningar, samt
- realisationsförluster, netto.

Med *kapitalförvaltningskostnader* avses driftskostnader hänförliga till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* avses bl a räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion skall ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avistaledet och terminsledet. Periodisering skall ske enligt 4 kap. 2 §.

Med *valutakursförluster, netto* avses såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar hänförliga till förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta uppdelas i en del hänförlig till värdeförändringen och en del hänförlig till den värdeförändring som orsakats av valutakursförändringar.

Posten omfattar även valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser omräknats till balansdagens valutakurs.

Med *av-, och nedskrivningar* avses värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § ÅRFL.

Realisationsförluster, netto avser förluster som uppkommit vid avyttring av placeringstillgångar.

Allmänna råd

⁵⁸ FRD art. 34 och 42.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör med realisationsförlust avses negativ skillnad mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör med realisationsförlust avses negativ skillnad mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper förstås med anskaffningsvärde upplupet anskaffningsvärde och för övriga tillgångar historiskt anskaffningsvärde. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posten Orealiserade vinster respektive förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

16 §⁵⁹ Post II.10. respektive III.5b. Orealiserade förluster på placerings-tillgångar. Försäkringsföretag som meddelar skadeförsäkring och traditionell livförsäkring skall under denna post, vid värdering till verkligt värde, redovisa negativa värdeförändringar under året. Vid avyttring redovisas här återläggning av tidigare redovisade orealiserade värdeförändringar.

Orealiserade förluster redovisas netto per tillgångsslag. Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

Förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst/förlust under Kapitalavkastning.

17 §⁶⁰ Post II.10a. Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken Försäkringsföretag som meddelar fondförsäkring skall i uppställningsschemat för resultaträkningen infoga följande post:

- II.10a. Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken.

Under II.10a. förs såväl realiserade som orealiserade värdeminskningar avseende placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D).

18 § Post III.7. respektive III.8. Övriga intäkter respektive kostnader. Här redovisas rörelseintäkter respektive rörelsekostnader som inte skall redovisas under annan post.

Allmänna råd

⁵⁹ FRD art. 44.

⁶⁰ FRD art. 44.

Under denna post redovisas t.ex. realisationsresultat vid avyttring av andra tillgångar än placeringstillgångar.

Post III.9. respektive III.10. Extraordinära intäkter respektive kostnader.

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som utgör extraordinära poster bör Redovisningsrådets rekommendation "Redovisning av extraordinära intäkter och kostnader samt upplysningar för jämförelseändamål" (RR 4, fastställd december 1993) tillämpas.

19 § Post III.12. Skatt på årets resultat. Här redovisas skatt på årets resultat samt latent skatt.

Med skatt på årets resultat avses i försäkringsföretag som meddelar skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån dessa företag inte redovisar sådan avkastningsskatt som driftskostnad.

Allmänna råd

Livförsäkringsföretag skall i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661, om avkastningsskatt på pensionsmedel).

Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda upptagna under post GG.1. samt särskild löneskatt (lagen 1990:659 om särskild löneskatt) skall redovisas i den tekniska redovisningen fördelad på samma sätt som personalkostnader fördelas mellan försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

BILAGA 5: RESULTATANALYSENS UPPSTÄLLNINGSFORM OCH INNEHÅLL

1 § Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
2. Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen
3. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
5. Förändring i Övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
6. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
7. Driftskostnader
8. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
9. Förändring av Utjämningsavsättning
10. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat

Avvecklingsresultat enligt 5 kap 4 § 5 ÅRFL.

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Avsättning för ej intjänade premier o kvardröjande risker
Avsättning för oreglerade skador
Avsättning för återbäring och rabatter
Utjämningsavsättning
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Avsättning för ej intjänade premier o kvardröjande risker
Avsättning för oreglerade skador
Avsättning för återbäring och rabatter
Utjämningsavsättning
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar

Noter till Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse

1. Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b. Premier för avgiven återförsäkring (-)
 - c. Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
 - d. Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

4. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b. Förändring i avsättning oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)

2 § Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
2. Kapitalavkastning, intäkter
3. Orealiserade vinster placeringstillgångar
4. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)
5. Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)
6. Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)
7. Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)
8. Driftskostnader
9. Kapitalavkastning, kostnader
10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar
11. Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)
12. Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen
13. *Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat*

Avvecklingsresultat enligt 5 kap 4 § 5 ÅRFL

Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Livförsäkringsavsättningar
Avsättning för oreglerade skador
Avsättning för återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar
Avsättning för oreglerade skador
Avsättning för återbäring och rabatter
Övriga försäkringstekniska avsättningar
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återbäringsmedel

Noter till resultatanalys för livförsäkringsrörelse

1. Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)
 - a. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)
 - b. Premier för avgiven återförsäkring (-)

5. Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring
 - a. Utbetalda försäkringsersättningar
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)
 - b. Förändring i avsättning oreglerade skador
 - aa) Före avgiven återförsäkring
 - bb) Återförsäkrares andel (-)

3 § Resultatanalysens samtliga poster skall fördelas på följande försäkringsgrenar.

Skadeförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Sjuk och olycksfall
TFA
Hem och villa
Företag och fastighet
Motorfordon
Trafik
Sjöfart, luftfart och transport
Kredit och borgen
Övriga grenar

Direkt försäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

Livförsäkringsrörelse

Direkt försäkring av svenska risker

Individuell försäkring

Livförsäkring med grunder

Livförsäkring utan grunder

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiefrielseförsäkring

Gruppförsäkring

Gruppensions- och tjänstepensionsförsäkring med grunder

Gruppensions- och tjänstepensionsförsäkring utan grunder

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring med grunder

Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring utan grunder

Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiefrielseförsäkring

Direktförsäkring av utländska risker

Mottagen återförsäkring

4 § Vid uppgifternas fördelning på försäkringsgrenar skall följande gälla:

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska resp utländska risker skall det land där risken är belägen bestämmas enligt följande:

- a) beträffande försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs risken till det land i vilket egendomen är belägen.
- b) beträffande försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs risken till det land där registreringen har skett.
- c) beträffande försäkring som har en giltighetstid av högst fyra månader och oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs risken till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) beträffande andra fall än de som uttryckligen omfattas av a - c (inklusive livförsäkring) hänförs risken eller åtagandet till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

En försäkring som tecknas av en juridisk person där riskerna inte kan hänföras till visst land enligt a - d ovan bör riskerna hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

Beträffande livförsäkring som tecknas av fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort vid försäkringens tecknande.

För försäkringar som tecknats före denna föreskrifts ikraftträdande och där en uppdelning i svenska respektive utländska risker är förenat med särskilda svårigheter får risken anses vara hänförlig till det land där försäkringen tecknades.

Vid bestämmande av resultatanalysens försäkringsgrenar för skadeförsäkringsrörelse gäller följande

- Sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs även fritidshus-, fritidsbåt-, rese-, smycke-, päls och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadelagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs även olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.

Vid bestämmande av resultatanalysens försäkringsgrenar för livförsäkringsrörelse gäller följande

- Med tjänstepensionsförsäkring avses sådan försäkring som enligt kommunalskattelagen är att betrakta som tjänstepensionsförsäkring.
- Med pensionsförsäkring avses annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med försäkring med grunder avses försäkring med premiegrunder.
- Med ouppsägbar olycksfalls- och sjukförsäkring avses försäkringsklass 4 för livförsäkring enligt Försäkringsrörelselagen (1982:713) 2 kap. 3b §.
- Olycksfalls- och sjukförsäkring hänförlig till försäkringsklass 1 och 2 för skadeförsäkring enligt Försäkringsrörelselagen (1982:713) 2 kap. 3a § skall redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelse.

Under gruppförsäkring redovisas sådan försäkring för vilken gruppavtal tecknats och där gruppföreträdare naturligen står att finna. Exempel på gruppföreträdare kan vara en bank, en arbetsgivare, en intresseorganisation m.fl. Hit förs också redan etablerade grupper för vilken naturlig gruppföreträdare ej står att finna, men som utnyttjar gruppbildningen som en möjlighet att utjämna premien eller hålla omkostnaderna nere på ett sätt som inte kan förekomma för individuell försäkring.

Under gruppförsäkring redovisas även sådan försäkring som är kollektivavtalsgrundad och således uppfyller följande krav:

1. samtliga villkor för försäkringen skall grundas på en i villkoren angiven skriftlig överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation eller en arbetsgivare och en arbetstagarorganisation eller avtal som är avhängiga en sådan överenskommelse, s.k. hängavtal.
2. försäkringen skall tecknas hos försäkringsbolag som framgår av överenskommelsen,
3. försäkringen skall tecknas av en arbetsgivare för att ge försäkringsskydd åt hans anställda.

Försäkringen kan vidare omfatta sådana närstående till de försäkrade som anges i försäkringsvillkoren (medförsäkrad).

Till kollektivavtalsgrundad försäkring hänförs även sådan försäkring som ger vissa yrkesgrupper (t.ex. lantbrukare och yrkesfiskare) motsvarande försäkringsskydd, om försäkringen grundas på en i villkoren angiven överenskommelse.

Med kollektivavtalsgrundad försäkring jämställs även sådan försäkring som grundas på en skriftlig överenskommelse mellan en arbetsgivarorganisation eller en arbetsgivare och en arbetstagarorganisation, där

1. enskild tjänsteman bytt kompletterande ålderspension eller del därav mot kompletteringspension med familjeskydd (ITPK, KTPK och liknande)

eller

2. där alternativregler avseende ålderspension, kompletterande ålderspension eller familjepension tillämpats efter överenskommelse mellan arbetsgivare och tjänsteman med pensionsmedförande lön överstigande tio basbelopp.